

การต่อสู้ทางความคิด

คณะกรรมการการศึกษาและวิเคราะห์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้
สภาที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สสต.) ศอ.บต.¹

ความคิด คือ อะไร?

ราชบัณฑิตยสถาน² ได้ให้ความหมายของความคิดไว้ว่า ความคิด หมายถึง สิ่งที่เราคิดในใจ คิด จึงหมายถึง การพิจารณา การสร้างความคิดรวบยอด และจินตนาการอันเป็นการสะท้อนความคาดหวังและความตั้งใจ

ความคิดที่ถูกต้องของคนเรามาจากไหน?

เหมาเจ๋อตุง³ กล่าวว่า ความคิดที่ถูกต้องของคนเรามาจากการปฏิบัติทางสังคมสามอย่าง คือ การต่อสู้ทางการผลิต การต่อสู้ทางชนชั้น และการทดลองทางวิทยาศาสตร์ การดำรงอยู่ของเราเป็นสิ่งกำหนดความคิดของเรา คนเราดำเนินการต่อสู้ชนิดต่างๆ ในการปฏิบัติทางสังคม มีความชัดเจนอันอุดม มีทั้งสำเร็จและล้มเหลว ปรากฏการณ์อันนับไม่ถ้วนได้สะท้อนเข้ามาในสมอง ผ่านอวัยวะสัมผัสทั้งตา หู จมูก ลิ้น และกาย เริ่มแรกเป็นความรู้ทางความรู้สึก เมื่อข้อมูลความรู้ทางความรู้สึกสะสมมากเข้า ก็จะเกิดการก้าวกระโดดกลายเป็นความรู้ทางเหตุผล ซึ่งก็คือความคิดนั่นเอง

จากคำจำกัดความของความคิด และที่มาของความคิด ซึ่งบัญญัติโดยราชบัณฑิตยสถานไทย และเหมาเจ๋อตุง อดีตประธานพรรคคอมมิวนิสต์จีน อัฉริยะทางปรัชญาการเมืองและการทหารดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า **ความคิด คือ สิ่งที่เราคิดในใจเป็นภาพสะท้อนการดำรงอยู่ของเรา สภาพการดำรงชีวิตของคนเรานั้นจึงเป็นสิ่งที่กำหนดความคิดของคนเรา**

สภาวะการดำรงอยู่ของชาวมลายูปัตตานีเป็นสิ่งกำหนดความคิดสมาชิกของขบวนการแบ่งแยกดินแดน ข้อสรุปนี้สำคัญมาก เพราะหากเราเชื่อว่า สภาวะแวดล้อมที่คนเราดำรงชีวิตอยู่เป็นสิ่งกำหนดความคิดของคนเรา กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบซึ่งประกอบด้วยกลุ่มคนจำนวนมากทุกเพศทุกวัยที่เข้าร่วมขบวนการต่อสู้กับรัฐไทยมานานกว่า 30 ปีนั้น สภาวะแวดล้อมที่พวกเขาดำรงชีวิตอยู่เป็นอย่างไร จึงได้กำหนดความคิดให้พวกเขาต่อสู้กับรัฐไทยด้วยวิธีรุนแรง จนถึงขั้นมีเป้าหมายที่จะแยกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ออกไปตั้งเป็นรัฐเอกราช

ปัญหานี้จึงเป็นบมเงื่อนทางความคิดที่ทุกองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องร่วมกันค้นคว้าให้ได้ ข้อสรุปว่ามีประเด็นทางความคิดใดบ้างที่กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบใช้ชี้นำการต่อสู้ ทั้งในระดับอุดมการณ์ ระดับยุทธศาสตร์ และระดับยุทธวิธี เจ้าหน้าที่รัฐควรใช้ชุดความคิดใดเข้าสู่กับชุดความคิดของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ จึงจะสามารถทำให้ได้รับชัยชนะในการต่อสู้ทางความคิดครั้งนี้ได้

¹ คณะกรรมการการศึกษาและวิเคราะห์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ สภาที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สสต.) ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.)

² ราชบัณฑิตยสถาน, **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542**, (กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชันส์, 2546)

³ บูลิตต์กี แสงระวี, **บทนิพนธ์เหมาเจ๋อตุงว่าด้วยปรัชญาและการใช้ปรัชญา**, (กรุงเทพฯ: ตาปลา พับลิเคชัน, 2550)

ต่อไปนี้เป็น การทดลองเสนอตัวอย่างประเด็นความคิดในระดับต่างๆ ดังกล่าว ทั้งของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบและของเจ้าหน้าที่รัฐไทยที่ควรยกขึ้นต่อสู้กับความคิดของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบอย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมา

ก่อนอื่น เราควรสำรวจสถานะการดำรงอยู่ทางสังคมของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบเสียก่อนว่ามีความสอดคล้องกับผลวิจัยในประเด็นสำคัญใดบ้าง อันเป็นที่มาของความคิดการใช้ความรุนแรงเข้าต่อสู้กับรัฐไทย เพื่อแบ่งแยกดินแดนจังหวัดชายแดนภาคใต้ออกไปเป็นรัฐอิสระที่ชื่อว่า **ปาตานีดารุสลาม**

การดำรงอยู่ของชาวมลายูปัตตานีที่น่าจะเป็นเงื่อนไขการก่อกำเนิดความคิดต่อสู้กับรัฐไทยได้มีความเห็นของนักวิชาการชาวต่างประเทศ จากผลวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสงครามแบ่งแยกดินแดนที่ควรนำมาพิจารณาต่อกรณีพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย ดังนี้

Horowitz⁴ ได้เสนอผลวิจัยของเขาว่า โดยส่วนใหญ่แล้ว ขบวนการแบ่งแยกดินแดนมักจะเกิดขึ้นในเขตที่มีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจล่าหลัง ซึ่งสมาชิกของขบวนการฯ จะรู้สึกว่าคุณเองไม่ได้รับความเป็นธรรม และถูกรวบอำนาจการเมือง

Monica Toft⁵ เสนอเพิ่มเติมว่า เงื่อนไขร่วมที่พบมากในกรณีสงครามแบ่งแยกดินแดนเกือบทุกกรณี คือ การกระจุกตัวของชาติพันธุ์หนึ่งๆ อย่างหนาแน่นในพื้นที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์

ขณะที่ Sambanis และ Miladovic⁶ ให้ความเห็นว่า ในกรณีที่พื้นที่นั้นอยู่ติดกับเขตแดนของอีกรัฐหนึ่งซึ่งปกครองโดยกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน โอกาสที่จะเกิดการต่อสู้เพื่อแบ่งแยกดินแดนก็ยิ่งมีสูงขึ้นกว่าพื้นที่ปกติทั่วไป

ส่วน Gurr⁷ เห็นว่า สงครามแบ่งแยกดินแดนเป็นการบรรจบกันของการเมืองในอดีตกับการเมืองปัจจุบัน เขาย้ำว่ามี 4 ปัจจัยที่อธิบายสาเหตุของการต่อสู้เพื่อแบ่งแยกดินแดน คือ

- **ปัจจัยแรก** คือ ความรู้สึกอย่างแรงกล้าที่ผู้คนมีต่ออัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์และศาสนาในกลุ่มของตน
- **ปัจจัยที่สอง** คือ แรงจูงใจที่มีร่วมกันของชนกลุ่มน้อยอันเนื่องจากการถูกกีดกันหรือกดขี่จากรัฐบาลและประชาชนของสังคมใหญ่
- **ปัจจัยที่สาม** ความสามารถของกลุ่มดังกล่าวในการปฏิบัติการทางการเมืองร่วมกัน ซึ่งได้รับการสนับสนุนทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ
- **ปัจจัยที่สี่** เงื่อนไขทางการเมืองที่เอื้ออำนวย เช่น อำนาจอรัฐของประเทศโดยรวมอ่อนแอ เกิดสุญญากาศทางการเมืองในสังคมใหญ่ อันเนื่องมาจากมีการเปลี่ยนรัฐบาลบ่อย การเปลี่ยนระบอบการเมือง เกิดวิกฤตร้ายแรงด้านเศรษฐกิจและสังคมถึงขั้นระส่ำระสาย

⁴ Donald Horowitz, The Deadly Ethnic Riot, (Berkeley and Los Angeles: University of California Press, 2001), pp. 1-42.

⁵ Monica Duffy Toft, The Geography of Ethnic Violence: Identity, interests, and the indivisibility of Territory, (Princeton, N.J.: Princeton University Press, 2003)

⁶ Nicholas Sambanis and Branko Milanovic, "Explaining the Demand for Sovereignty", (Unpublished paper, Yale University, 2009).

⁷ Ted Robert Gurr, Peoples versus States: Minorities at Risk in the New Century, (Washington: United States Institute of Peace Press, 2000)

จากผลวิจัยและความเห็นของนักวิชาการดังกล่าว หากนำมาพิจารณาเหตุผลเหตุของความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยอย่างลึกซึ้งแล้ว ก็จะได้เห็นได้อย่างชัดเจนว่ามีความสอดคล้องกับเงื่อนไขการก่อสงครามแบ่งแยกดินแดนที่มีขบวนการ BRN Co – ordinate เป็นแกนนำทุกประการ

ความคิดต่อสู้เพื่อแบ่งแยกดินแดนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยไปก่อตั้งรัฐใหม่ที่มีเอกราชและอธิปไตยเป็นของตนเองนั้นเป็นเรื่องใหญ่ การเกิดความคิดเช่นนี้ได้ ย่อมมีที่มาที่สามารถตรวจสอบได้ทั้งในทางทฤษฎีและเงื่อนไขทางประวัติศาสตร์

ในกรณีจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น หากตรวจสอบสภาพการดำรงอยู่ของเงื่อนไขเหล่านี้ก็จะพบว่า มีทั้งปัจจัยที่อธิบายสาเหตุของการต่อสู้เพื่อแบ่งแยกดินแดน และเงื่อนไขทางประวัติศาสตร์ได้ค่อนข้างชัดเจน กล่าวคือ

ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดต่อสู้เพื่อแบ่งแยกดินแดนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นมี 8 ประการ คือ

1. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจในพื้นที่ค่อนข้างล่าช้า ทำให้คนที่มีความคิดชาตินิยมทางเชื้อชาติบางส่วนรู้สึกว่าเขาเองไม่ได้รับความเป็นธรรม ถูกครอบงำทางสังคม การเมือง และวัฒนธรรม คนกลุ่มนี้คือแกนนำสำคัญและแนวร่วมของขบวนการแบ่งแยกดินแดน
2. การกระจุกตัวอย่างหนาแน่นของกลุ่มคนชาติพันธุ์มลายูที่มีวัฒนธรรมจำเพาะ ต่างจากคนไทยในสังคมใหญ่โดยทั่วไป
3. พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีเขตแดนติดต่อกับบางรัฐของประเทศมาเลเซียและรัฐเหล่านั้นปกครองโดยกลุ่มคนชาติพันธุ์เดียวกันกับคนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย ลักษณะเช่นนี้ ผลวิจัยได้ชี้ชัดว่า เป็นลักษณะที่ทำให้มีโอกาสเกิดความคิดต่อสู้เพื่อแบ่งแยกดินแดนสูงกว่าพื้นที่ที่มีลักษณะอื่นๆ
4. คนในพื้นที่ โดยเฉพาะชาวมลายูมุสลิม มีความรู้สึกที่แรงกล้าต่ออัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์และศาสนาของตน
5. แรงจูงใจร่วมของคนในพื้นที่ที่รู้สึกว่าเขาได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่รัฐอย่างไม่เป็นธรรม
6. ความสามารถของกลุ่มชาวมลายูมุสลิมเองที่จะปฏิบัติการทางการเมืองร่วมกัน ทั้งที่มาจาก การสนับสนุนของมวลชนในพื้นที่ และกลุ่มองค์กรที่เป็นแนวร่วมจากต่างประเทศ
7. เงื่อนไขทางการเมืองของสังคมใหญ่ที่เอื้ออำนวย เช่น การแตกแยกทางความคิดของกลุ่มต่างๆ ในสังคมใหญ่ อันเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มผลประโยชน์ที่ต่อสู้แย่งชิงอำนาจทางการเมืองกันอย่างยืดเยื้อ ภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ความน่าเชื่อถือของประเทศโดยรวมลดลง และระบบราชการย่ำแย่อ่อนแอ
8. พลังสำนึกร่วมในประวัติศาสตร์บาดแผลของปัตตานีหรือปาตานีในครั้งอดีต

เหตุปัจจัยทั้ง 8 ประการดังกล่าว พลังสำนึกร่วมในประวัติศาสตร์ปัตตานีเป็นปัจจัยปลุกเร้าให้มวลชนเชื้อสายมลายูเข้าร่วมในขบวนการต่อสู้เพื่อแบ่งแยกดินแดนได้อย่างทรงพลังที่สุด ส่วนปัจจัยอื่นนั้น เป็นเพียงปัจจัยเสริมที่เป็นชนนี้ก็เพราะได้มีการสืบทอดส่งต่อความสำนึกร่วมดังกล่าวไปสู่คน รุ่นต่อรุ่นมานานนับร้อยปี กลุ่มคนที่เข้าร่วมขบวนการต่อสู้เหล่านี้ได้รับการปลูกฝังความรู้สึกแค้นเคืองชิงชังต่อคนไทยหรือสยามอย่างเข้ากระดูกดำ ปราบกฏการณ์นี้พบได้จากปฏิบัติการฆ่าแล้วเผา การฆ่าตัดคอเหยื่อผู้เคราะห์ร้ายของกลุ่มนักรบคอมมานโดหรือ RKK ของขบวนการ BRN Co-ordinate

จิตสำนึกร่วมในประวัติศาสตร์ดังกล่าวได้พัฒนา แดกหน่อ ต่อยอด จนกลายเป็นชุดความคิดของกลุ่มก่อความไม่สงบที่มีทั้ง **ความคิดชั้นนำ ยุทธศาสตร์ และยุทธวิธี**⁸ ดังจะได้กล่าวโดยสังเขป ดังต่อไปนี้

○ **ความคิดชั้นนำ**

นักทฤษฎีการเมืองของขบวนการแบ่งแยกดินแดนได้กำหนดความคิดชั้นนำยุทธศาสตร์ และยุทธวิธีแก่มวลชนด้วยประเด็นต่อไปนี้

1. ดินแดนที่เรียกว่าปาตานีแห่งนี้ถูกรุกรานและยึดครองโดยสยามมาเป็นเวลานานนับร้อยปี และเป็นช่วงเวลาแห่งความเจ็บปวดของประชาชนติมลาญมุสลิมปาตานี เนื่องจากในอดีตที่นี่เคยเป็นดินแดนที่รุ่งเรือง ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การค้า และความบริสุทธิ์ของศาสนาอิสลามเพราะมีการใช้ชารีอะห์และเป็นศูนย์กลางการศึกษาศาสนา ที่นี้จึงเป็น **ดาร์ุลลาม**

2. ภารกิจในการปลดปล่อยปาตานีดาร์ุลลามและบังคับใช้ชารีอะห์ซึ่งเป็นกฎหมายที่อัลเลาะห์ประทานมาให้มนุษยชาติประกาศใช้บนหน้าแผ่นดินเป็น **ฟิรฎุอัน** หรือเป็นภารกิจที่บังคับเหนือมุสลิมทุกคนหาใช่ **ฟิรฎุคิฟายะห์** หรือการบังคับเหนือชุมชน ซึ่ง**สฎามะอ์แห่งปาตานี**ได้ฟัตวาไว้นานแล้ว

3. ปาตานี ไม่ใช่**ดาร์ุลกูฟร์**หรือดินแดนของกาเฟร์ ซึ่งเป็นดินแดนที่ภารกิจในการประกาศใช้ชารีอะห์เป็นเพียง**ฟิรฎุคิฟายะห์** หรือการบังคับเหนือชุมชน ไม่ได้เป็นภารกิจของปัจเจกชน แต่ถึงกระนั้นมุสลิมในดาร์ุลกูฟร์ ก็ควรที่จะสนับสนุนการต่อสู้เพื่อประกาศใช้ชารีอะห์ในดินแดนอื่นๆ ที่มีองค์ประกอบเพียบพร้อม เช่น ปาตานี นี่คือการแตกต่างระหว่าง**มุสลิมสยามกับมุสลิมปาตานี**

4. ชาวปาตานีต้องถูกสยามกระทำเย้ยอย่างทารุณ และจงใจทำลายจิตวิญญาณของมลายูและอิสลามให้ขมมลายู มีความหวาดกลัวในทุกวินาทีที่ประชาชนปาตานีต้องเผชิญกับกองกำลังทหารและตำรวจที่ป่าเถื่อนและไม่เป็นธรรม เพียงเพื่อจะหาช่องทางใส่ร้ายป้ายสีลูกหลานให้ถูกจองจำ มีการซ้อมทรมานเพื่อให้คายความลับไปทำลายพี่น้องร่วมเชื้อชาติและร่วมศรัทธาของเรา สถานการณ์กำลังมัดมือประชาชนปาตานีให้ลุกขึ้นสู้

5. เยาวชนคนหนุ่มสาวปาตานี**ถูกล้างสมองด้วยระบบการศึกษา**ที่ทำให้เป็นคนไทย พยายามแยกศาสนาและวิถีชีวิตของประชาชนปาตานีออกจากการเมืองอันเป็นวิถีคิดที่เคยทำลายระบอบการปกครองอิสลามของยิวไซออนนิสต์ ขณะที่พยายามกีดกัน**อูลามาอ์**รุ่นใหม่ๆ ออกจากสังคม

6. ประชาชาติปาตานีไม่ได้เป็นผู้ยึดกุมทรัพยากรและเศรษฐกิจ แต่เราต้องสูญเสียอำนาจเหล่านี้ให้กับคนจีนในพื้นที่และคนไทยจากต่างพื้นที่

7. เหตุผลของการต่อสู้ที่หนักแน่นไปยิ่งกว่านั้นก็คือ การกดขี่ประชาชนติมลาญมุสลิมปาตานีซึ่งๆหน้าหรือเหตุการณ์ร่วมสมัย โดยไม่ต้องอาศัยประวัติศาสตร์ใดๆ มาคอยย้าเตือน

8. หนทางเดียวเท่านั้นที่จะแก้ปัญหาลำบากนี้ได้ คือการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งเอกราชของคนมลายูมุสลิมปาตานี และการประกาศใช้ชารีอะห์ในรัฐแห่งนี้ เพราะหนทางอื่นพบว่าล้มเหลว

9. ประชาชาติมลายูมุสลิมปาตานีเผชิญหน้ากับความอธรรมจากการรุกรานของสยาม และมีความพร้อมสำหรับการต่อสู้เพื่อปลดปล่อยปาตานีแล้ว รอเพียงจังหวะเวลาที่ต้องอาศัยความอดทนเท่านั้น

○ **ความคิดเชิงยุทธศาสตร์**

⁸ คณะกรรมการการศึกษาและวิเคราะห์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้, “เอกสารสังเคราะห์ประเด็นความคิดของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย”, (เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์, 2552)

1. สร้างจิตสำนึกร่วมและศรัทธาร่วมที่ชัดเจน โดยการทำให้ประชาชนรู้สึกต่อปัญหาของ ประชาชาติด้วยตัวของเขาเอง นี่เป็นยุทธวิธีแรกๆ ที่พวกเราเลือกที่จะใช้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำ ให้สถานการณ์ที่ปาตานีถูกเป็นไฟสงคราม

2. ในด้านการทหารต้องสร้างความสับสนเพื่อให้ศัตรูหลงกลเข้าสู่กับดักของความรุนแรง ที่แม้ จะต้องเสียสละนักรบผู้กล้าของเราไปบ้าง แต่ก็สามารถสร้างสำนึกร่วมให้เกิดขึ้นได้อย่างกว้างขวางเพราะ หลักการสำคัญ ของสงครามกับรัฐสยามคือจะต้องมีมวลชนหนุนหลัง

3. ต่อข้อถกเถียงที่ว่าการยึดติดกับลัทธิชาตินิยมมลายู เป็นแนวความคิดที่ขัดกับหลักการ อิสลามนั้น มีเหตุผลว่าจำเป็นต้องใช้ความรู้สึกชาตินิยมเพื่อหลอมรวมคนมลายูปาตานี ให้เข้าร่วมหรือ เห็นด้วยกับการต่อสู้

4. อาภืดหรือความศรัทธาของประชาชาติปาตานียังไม่หนักแน่นเพียงพอที่จะเสียสละเพื่อ อิสลาม ทั้งนี้ พวกเราเชื่อว่าเป็นผลมาจากการยึดครองของสยาม แต่เชื่อมั่นว่านักรบและพลพรรคของเราทุกคนเป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักการและเป้าหมายแห่งอิสลามอย่างเข้มแข็ง ทั้งนี้หากวิธีการที่จำต้องหลอมรวมมวลชน ดังกล่าวนี้นี้ จะต้องได้รับการพิพากษาตรวจสอบในโลกหน้า ผู้นำและอุลามะฮ์ของเราก็อพร้อมรับผิชอบต่อการ กระทำเหล่านั้น

5. จะไม่มีการประกาศตัวอย่างชัดเจน เพื่อให้การต่อสู้ครั้งนี้ไม่ได้เป็นขององค์กรใดองค์กรหนึ่ง ดังเช่นอดีต แต่หากเป็นการต่อสู้ของมลายูมุสลิมทุกคน เพื่อให้ภาพของการลุกฮือของประชาชนมลายูปาตานี ในการต่อต้านกาเฟรสยาม ทำลายความชอบธรรมการยึดครอง

6. บทเรียนในอดีต คือ การประกาศตัวขององค์กรนำไม่เป็นผลดีต่อการต่อสู้โดยรวม เพราะ ปัญหาการยึดติดองค์กรและเห็นต่างในแนวทางการต่อสู้จะทำลายแนวรบทั้งมวล เห็นได้จากการแตกแยกเป็น กลุ่มต่างๆ ซึ่งกลับส่งผลให้ประชาชนมลายูปาตานีรู้สึกแปลกแยกกับการต่อสู้ การปกปิดองค์กรนำ ยังมีผลให้ ศัตรูไม่สามารถตั้งรับได้ทันทั่วทั้งที่

7. การจัดตั้งของขบวนการของเราเป็นไปอย่างต่อเนื่องมาตลอดระยะเวลาหลายปี ในขณะที่ศัตรู ตายใจ พวกเรากลับได้โอกาสเร่งรุกทำงานจัดตั้งมวลชนขึ้นอย่างไม่หยุดยั้ง โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ ที่จะต้องมา แบกรับการปฏิบัติงานเชิงรุกในระยะนี้ ในขณะเดียวกัน ต้องสร้างการยอมรับต่อประชาชนมลายูมุสลิมปาตานี พวกเขาจำเป็นต้องเป็นคนที่มีพื้นฐานและภาพลักษณ์ที่เคร่งครัดต่อศาสนา

○ ความคิดเชิงยุทธวิธี

1. การปกปิดความลับและการเชื่อมั่นต่อผู้นำ (ภู่อัต) เป็นหลักการพื้นฐานในสงครามของเรา
2. โครงสร้างทางการเมืองและโครงสร้างทางการทหารจะต้องมีลำดับขั้นและภารกิจที่รับผิดชอบ ชัดเจน การรักษาชั้นความลับโดยไม่ **สัมพันธ์ขวาง** จะเป็นหลักการที่ต้องปฏิบัติและเคร่งครัดในหมู่สมาชิก เพื่อตัดตอนการเข้าถึงข้อมูลของศัตรู หรือการทำให้การเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวของศัตรูมีผลล้นเหลว ดังเช่น การ เตรียมคำตอบสำหรับการซักถาม และการสร้างปฏิบัติการลวงเพื่อเบี่ยงเบน ข้อเท็จจริง

3. ไม่ควรละเลยศัตรูภายใน ที่จะมีส่วนต่อการทำลายการต่อสู้ โดยเฉพาะกลุ่มมลายูมุสลิมที่ **ลืม ความเจ็บปวดของประชาชาติเราและขายตัวเองให้กับรัฐสยาม**

4. เรามีวิธีจัดการกับความขัดแย้งระหว่างสำนักคิดต่างๆ อย่างเข้มแข็งและเด็ดขาด เพื่อป้องกัน มิให้มีการถกเถียงและตั้งคำถามต่อแนวทางการต่อสู้ของพวกเรา และจะต้องแยกขาดศัตรูภายในออกจากวงจร ให้ชัดเจน เพราะเราตระหนักดีว่าหากมีการตั้งคำถามต่อเหตุผลของการญิฮาดและวิธีการต่อสู้อย่างเปิดเผยจะ ส่งผลต่อการกุมสภาพการต่อสู้ของศูนย์การนำได้

5. นักต่อสู้ต้องมองไปยังเป้าหมายแห่งความเป็นเอกราชอย่างเด็ดเดี่ยวและไม่ย่อท้อ การปกปิดโครงสร้างทางความคิดและอุดมการณ์ในรายละเอียดจะสามารถรักษาแนวรบด้านการทหารและด้านการเมืองได้อย่างยาวนาน จนกว่าระดับทางการเมืองในหมู่มวลชนจะขึ้นสู่กระแสสูง เมื่อปาดานีมีเอกราช ความคิดที่ผิดแปลกไปก็ไม่ยากที่จะจัดการแก้ไข

6. แม้ว่ารัฐจะประสบผลสำเร็จในด้านการทหาร แต่ก็ต้องพ่ายแพ้ทางการเมืองต่อเราอยู่ดีเพราะเราต่อสู้ด้วยอุดมการณ์ แต่ศัตรูสู้กับเราด้วยความเคียดแค้นและผลประโยชน์เท่านั้น

7. สำหรับบางพื้นที่มีผลกระทบอย่างหนักจากยุทธการของทางการสยาม แต่งานการเมือง การบ่มเพาะความเกลียดชังต่อศัตรู และสร้างความเชื่อมั่นต่อนักต่อสู้เพื่อปาดานียังคงเดินทางต่อไปในหมู่บ้าน หมู่บ้าน

8. ผลชี้ขาดของสงครามครั้งนี้อยู่ที่การเมืองไม่ใช่การทหาร

9. ต้องเปิดงานแนวร่วมให้มากขึ้นกว่านี้ทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะงานที่พุ่งเป้าไปยังจุดอ่อนของศัตรูและสร้างความชอบธรรมให้กับการต่อสู้ เช่น งานที่เน้นหนักในประเด็นสิทธิมนุษยชน ซึ่งสามารถสร้างการสนับสนุนได้จากประชาชนคนไทยบางส่วนและแน่นอนที่สุด คือ การสนับสนุนจากสากล

ที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นโครงสร้างทางอุดมการณ์ของกลุ่มก่อความไม่สงบ เป็นที่มาของความคิดต่อสู้กับรัฐไทย และเป็นที่มาของปรากฏการณ์การเคลื่อนไหวต่อสู้ทุกๆ แนวรบของพวกเขา ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ การศึกษา สังคมและวัฒนธรรม ยุทธวิธีต่างๆ ทุกรูปแบบ ไม่ว่าในแนวรบใด ล้วนขึ้นต่อเป้าหมายทางยุทธศาสตร์นี้ทั้งสิ้น การต่อสู้ทางความคิดกับกลุ่มก่อความไม่สงบนั้นจึงไม่ใช่เรื่องง่ายๆ และฉาบฉวย รัฐไทยควรกำหนดชุดความคิดที่ลึกซึ้งและรอบคอบเข้าต่อสู้เพื่อให้ได้ชัยชนะ ดังตัวอย่างที่ได้ยกมาทดลองเสนอ ดังต่อไปนี้

บทนำ

ชุดความคิดที่รัฐไทยใช้ตอบโต้กับชุดความคิดของกลุ่มก่อความไม่สงบในสถานการณ์สงครามจิตวิทยาเฉพาะพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไถยนั้น ควรจะมีลักษณะอย่างไร?

ชุดความคิดดังกล่าวควรมีลักษณะดังนี้

○ เป็น**สังขธรรม** สังขธรรมที่มีหลักของความจริงสนับสนุนอย่างน้อย 3 มิติ คือ มิติทางตรรก มิติทางวิทยาศาสตร์ และมิติทางศาสนา ไม่หลอกลวงหรือแอบแฝงไว้ด้วยเล่ห์เพทุบายใดๆ

○ เป็น**ความคิดสร้างสรรค์** ใครก็ตามเมื่อฟังแล้วย่อมนี้กรู้ได้ทันทีว่าเอื้อประโยชน์กับทุกฝ่าย ไม่มีฝ่ายแพ้ฝ่ายชนะ ไม่มีฝ่ายใดได้เปรียบเสียเปรียบ ทุกฝ่ายรู้สึกและสัมผัสได้ถึงความเป็นธรรม

○ เป็น**ความคิดที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของทุกๆ คน** ทุกๆ คนในความหมายที่กล่าวนี้ คือคนทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มที่นับถือศาสนาพุทธ คริสต์ หรืออิสลาม ล้วนได้ประโยชน์เสมอกัน

เพราะฉะนั้น การผลิตชุดความคิดที่มีลักษณะดังกล่าวจึงเป็นงานที่ต้องอาศัย**ความเป็นกลางทั้งทางความคิดและในทางการปฏิบัติ**อย่างแท้จริง

ซึ่งบททดลองเสนอนี้ เป็นเพียงก้าวแรกของความพยายามจุดประกายในการผลิตชุดความคิดที่มีลักษณะดังกล่าวข้างต้น ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงทุกๆ ฝ่ายจะต้องคิดค้นต่อไป เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้นนั่นเอง

สังขธรรมระหนักในเบื้องต้น

การต่อสู้ทางความคิดเป็นการต่อสู้ที่ลึกซึ้งและสลับซับซ้อนกว่าการต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธมาก เพราะการต่อสู้ด้วยอาวุธ คือ ขั้นตอนการเอาชนะกันด้วยกัมมันตภาพเฉพาะตัวของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งเกิดจากการฝึกฝนตนเองจนเกิดทักษะ ตั้งแต่การใช้อำนาจความรู้ทางทฤษฎีและการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติด้วยไหวพริบ ปฏิภาณ พละกำลังและประสบการณ์ องค์การการต่อสู้ด้วยอาวุธโดยตรงคือกองทัพ กระบวนการต่อสู้ คือ การทำสงครามและเป้าหมายการต่อสู้ในทุกๆ สงคราม ก็คือ ชัยชนะต่อข้าศึกอย่างเบ็ดเสร็จและเด็ดขาด

ส่วนการต่อสู้ทางความคิด เป็นการเอาชนะกันด้วยความลงตัวของความรู้ลึกที่สามารถทำให้คู่ต่อสู้รู้สึกลัวว่าตนเองเป็นฝ่ายผิด ผิดเหตุผล ผิดศีลธรรม ผิดแนวทาง ผิดวิธีการ โดยเฉพาะความรู้ลึกผิดต่อความเชื่อสูงสุด คือ หลักการทางศาสนา คือ ผิดต่อพระเจ้าเป็นเจ้า ตนเองต้องตกนรก เป็นความผิดที่ลึกซึ้งถึงจิตวิญญาณ จำเป็นต้องยุติการกระทำที่ผิดนั้น แล้วหันกลับมาใช้ชีวิตปกติ ทำความดีชดเชยความผิดบาปดังกล่าว รับใช้พระเจ้าเป็นเจ้าในหนทางที่ถูกต้องและหนทางนั้น ก็คือ หนทางที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

การได้รับชัยชนะทางความคิดจึงถือเป็นชัยชนะที่มั่นคงยั่งยืนอย่างไม่มีสิ่งใดมาเทียบได้ เป็นการชนะโดยไม่ต้องใช้การทำสงคราม

การต่อสู้ของกลุ่มก่อความไม่สงบกับกลไกอำนาจรัฐในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทรนั้น ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนของการต่อสู้ทางความคิดกับส่วนของการต่อสู้ทางการทหาร **ความคิด ความเชื่อ เป็นวิญญาณของสงครามในภาคใต้** ฉะนั้น การค้นคว้าสงครามในพื้นที่ จึงควรเป็นการค้นหาความคิด ความเชื่อของคู่ต่อสู้ เข้าใจความคิดความเชื่อของฝ่ายตรงข้ามได้เมื่อใด ก็เข้าใจสงครามในภาคใต้ได้เมื่อนั้น

การทำความเข้าใจโครงสร้างยุทธศาสตร์ทางความคิดของกลุ่มก่อความไม่สงบ

องค์กร คณะบุคคล และบุคคลหลายๆ ภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่แสดงเจตนาสู่สาธารณชนว่าต้องการแสดงบทบาทให้เกิดสันติสุขขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการไปศึกษาดูงานเพื่อค้นหาตัวแบบที่มีลักษณะใกล้เคียงกับที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทร ไม่ว่าจะเป็นมณฑลชินเจียงของสาธารณรัฐประชาชนจีน อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สเปน หรือไอร์แลนด์เหนือ ทุกๆ ตัวแบบที่ได้มา ล้วนไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในภาคใต้ของไทรได้

เหตุที่นำมาประยุกต์ใช้ไม่ได้ก็เพราะกรณีศึกษาเหล่านั้นมีโครงสร้างทางความคิดแตกต่างกับกรณีของจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทรนั่นเอง เมื่อเป็นเช่นนั้น

คำถามสำคัญ ก็คือ แล้วโครงสร้างยุทธศาสตร์ทางความคิดของกลุ่มก่อความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ของไทรคืออะไร

○ โครงสร้างยุทธศาสตร์ทางความคิดของกลุ่มก่อความไม่สงบ

การกำหนดยุทธศาสตร์การต่อสู้ทางความคิดของกลุ่มก่อความไม่สงบนั้น หากพิจารณาอย่างลึกซึ้ง เราก็จะพบรากฐานทางความคิดที่แนบแน่นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ ความเป็นเชื่อชาติมลายู ศาสนาอิสลาม และความทรงจำในประวัติศาสตร์แห่งรัฐปัตตานี

องค์ประกอบ 3 ส่วนดังกล่าว ล้วนมีกัมมันตภาพเฉพาะตัวที่ทรงพลัง เมื่อถูกนำมาหลอมรวมให้กลายเป็นจิตสำนึกของมวลชนหรือจิตสำนึกสาธารณะของชาวมลายูปัตตานีบางกลุ่ม คนเหล่านี้ก็จะกลายเป็นมวลชนปฏิวัติที่พร้อมจะอุทิศตนต่อสู้ตามแนวทางที่ตนเชื่อมั่นและศรัทธา พร้อมที่จะเสียสละแม้ชีวิตได้ในทันที

ทำไมองค์ประกอบ 3 ส่วนดังกล่าว จึงมีอิทธิพลมากขนาดนั้น จากการได้สัมผัส ชิมชั๊บ วิถีชีวิตของผู้คนในสังคมของชาวมลายูปัตตานีมาอย่างยาวนานเห็นว่างค์ประกอบ 3 ส่วน หรือรัฐไทย เรียกสั้นๆ เป็นคำคล้องจองว่า **ชาติ-ศาสนา-มาตุภูมิ** เป็นโครงสร้างยุทธศาสตร์ทางความคิดของกลุ่มก่อความไม่สงบนั้น น่าจะมาจากเหตุและปัจจัยดังต่อไปนี้

1. **ชาติ** คือ เชื้อชาติมลายู เป็นอัตลักษณ์เฉพาะของชนเผ่าหนึ่ง ซึ่งก่อกำเนิดและตั้งถิ่นฐานอยู่บนแหลมมลายู อีกทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งของโลกมลายู (Malay World) ที่ประกอบด้วยพื้นที่ทางตอนกลางคาบสมุทรมลายูและหมู่เกาะต่างๆ พวกเขา มีภาษาและวัฒนธรรมจำเพาะที่แตกต่างจากพลเมืองส่วนอื่นๆ ของไทย พวกเขาจึงมีความสำนึกและมีความภาคภูมิใจ ในความเป็นเชื้อชาติมลายูอยู่อย่างเต็มเปี่ยม ความสำนึกดังกล่าว ได้ทำให้พวกเขาพยายามดิ้นรนในการดำรงไว้ ซึ่งความเป็นตัวตนของคนเชื้อชาติมลายู พยายามต่อสู้ดิ้นรนทุกทาง ทุกเวลา และทุกโอกาส เพื่อที่จะมีพื้นที่ที่เป็นอิสระของชนเผ่าของตนเอง ทั้งในระดับบุคคล ระดับสังคม และระดับประเทศ คือ ความเป็นรัฐเอกราช

2. **ศาสนา** คือ ศาสนาอิสลาม อิสลามมีลักษณะเฉพาะพิเศษ ที่ศาสนิกผู้ศรัทธาอย่างแท้จริง ล้วนเต็มใจยินยอมมอบทั้งชีวิตและจิตวิญญาณแก่พระผู้เป็นเจ้าของพวกเขา เพื่อพวกเขาจะได้รับการโปรดปราน เป็นบ่าวรับใช้ใกล้ชิด และมีชีวิตอันเป็นนิรันดร์กับพระองค์บนสรวงสวรรค์ เพราะฉะนั้น การพิทักษ์รักษาหนทางแห่งอิสลาม การปฏิบัติในสิ่งที่พระผู้เป็นเจ้าทรงห้ามและทรงอนุมัติ แม้จะลำบากเพียงใด ศาสนิกผู้ศรัทธาทุกคนก็พร้อมที่จะกระโจนเข้าสู่หนทางแห่งความยากลำบากนั้น แม้จะหมายถึงการเอาชีวิตของตนเองเป็นเดิมพันก็ตาม

3. **มาตุภูมิ** ซึ่งก็คือ รัฐปัตตานีในอดีต แคนนาและมวลชนของขบวนการแบ่งแยกดินแดนทุกคนล้วนมีความรู้สึก หนักแน่นในจิตวิญญาณตนว่า ปัตตานี หรือ ฟาฏอนี หรือ ปาตานี หรือ ปตานี เป็นรัฐเอกราช เป็นประเทศที่ตนภาคภูมิใจ และประดุกโอเอซิสของวัฒนธรรมอิสลามที่รุ่งเรืองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ถึงขนาดเรียกว่า คือ ระเบียบของมหานครเมกะเทย์เดียว ความรู้สึกผูกพัน ความภูมิใจในปัตตานีดังกล่าว จึงยิ่งใหญ่เกินกว่า จะนำความรู้สึกของคนธรรมดาทั่วไป ที่ไม่ใช่คนมลายูปัตตานีไปหยั่งวัดได้ จิตสำนึกเช่นว่านี้ หากการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งการฟื้นคืนฟาฏอนี แม้ชีวิตพวกเขาพร้อมที่จะสละให้ได้เช่นเดียวกัน

นี่คือ รากฐานจิตสำนึกที่หนักแน่นที่สุด ของผู้นำและมวลสมาชิกของขบวนการแบ่งแยกดินแดนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย และผลึกความสำนึกนี้เองที่ได้พัฒนาเป็นโครงสร้างยุทธศาสตร์ทางความคิดการต่อสู้ของกลุ่มก่อความไม่สงบที่นำโดย ขบวนการ BRN Co-ordinate ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่สรุปเป็นคำขวัญสั้นๆ ว่า **เชื้อชาติ-ศาสนา-มาตุภูมิ** นั่นเอง

○ **รัฐไทยควรกำหนดโครงสร้างยุทธศาสตร์ทางความคิดอย่างไร จึงจะสามารถรับมือกับยุทธศาสตร์ทางความคิดและการต่อสู้ของกลุ่มก่อความไม่สงบได้**

การกำหนดโครงสร้างยุทธศาสตร์ทางความคิดของรัฐไทยให้ได้เปรียบกลุ่มก่อความไม่สงบนั้น ควรดำเนินการ ดังนี้

1. รัฐไทย โดยบทบาทของบุคลากรและหน่วยงานด้านความมั่นคง จะต้องศึกษาสภาวะทางสังคมจิตวิทยาของประชาชน โดยเฉพาะชาวมลายูมุสลิมปัตตานีในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้ลึกซึ้งจนสามารถรู้ได้ว่า พวกเขามีเจตคติต่อระบอบการเมืองการปกครองในปัจจุบันอย่างไร เมื่อได้ข้อมูลที่ดีชัดเจนแล้ว จึงควรกำหนดคำขวัญเป็นยุทธศาสตร์ทางความคิดของฝ่ายรัฐ เช่น อาจจะใช้คำว่า **ศาสนา-เชื้อชาติ-มาตุภูมิ** หรือ **อิสลาม-มลายู-ปัตตานี**

2. การจัดวางทิศทางการพัฒนาสังคมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้สอดคล้องกับคำขวัญดังกล่าว จะทำให้รัฐไทยมียุทธศาสตร์การต่อสู้กับกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบขึ้นได้ในทันที การวางนโยบาย การจัดทำแผนงานโครงการและกิจกรรมในทุกมิติทุกพื้นที่ที่จะดำเนินไปภายในกรอบอิสลาม-มลายู-ปัตตานี นั้นเอง

ความหมายของยุทธศาสตร์นี้ ก็คือ รัฐไทยต้องสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานทุกอย่างให้ครอบคลุมบริบทของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยคำขวัญ 3 ประการดังกล่าว คือ ศาสนา-เชื้อชาติ-มาตุภูมิ หรือ อิสลาม-มลายู-ปัตตานี

1. **อิสลาม** รัฐจะต้องสนับสนุนส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักศาสนาไม่ให้ขาดตกบกพร่อง ต้องให้เกียรติให้ความเคารพกับผู้นำทางศาสนาและผู้นำชุมชน สิ่งใดที่เป็นองค์ประกอบในการดำเนินชีวิตตามวิถีอิสลาม รัฐจะต้องช่วยเหลือสนับสนุนอย่างจริงจัง เช่น การสร้างศาสนสถาน การเรียนวิชาศาสนา และการใช้ชีวิตตามแนวทางอิสลาม อย่าให้เพื่อนมุสลิมรู้สึกอึดอัดขัดข้อง ไม่สะดวกและไม่มีเสรี หากรัฐไทยโดยเจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนทำได้เช่นนี้ การระดมคนเพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมในพื้นที่ของเขาเองก็จะเป็นไปได้และง่ายขึ้น

2. **มลายู** รัฐจะต้องแสดงให้เห็นเป็นรูปธรรมว่ารัฐจะไม่ใช้นโยบายผสมกลมกลืน ไม่ยัดเยียดวัฒนธรรมไทยภาคกลางให้กับสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนการให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้วัฒนธรรมต่างๆ ภาคของประเทศไทยนั้น ก็เพื่อให้เป็นกำไรชีวิตของผู้เรียนเอง เมื่อติดต่อสื่อสารระหว่างกันก็จะเป็นไปอย่างรวดเร็ว นอกจากการแสดงออกดังกล่าวแล้ว รัฐจะต้องเป็นฝ่ายริเริ่มในการฟื้นฟูอัตลักษณ์ ความเป็นมลายูให้สูงเด่นทัดเทียมกับอัตลักษณ์ของชนเชื้อชาติอื่นๆ เพื่อคนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้จะได้เกิดภาคภูมิใจในตัวตนของเขา และความเป็นประชาชาติไทย

3. **ปัตตานี** รัฐจะต้องดำเนินการในทุกมิติให้คนในพื้นที่เกิดความรู้สึกว่า แผ่นดินเกิดของตนที่เคยรุ่งเรืองอุดมสมบูรณ์แต่ครั้งอดีตนั้นยังไม่ได้สูญหายไปไหน พร้อมทั้งจะกลับมาสู่ความเจริญรุ่งเรืองได้อีกในยุคปัจจุบัน เพียงแต่ให้ทุกๆ คนมีความคิดและแนวทางที่ถูกต้อง สิ่งดีๆ ก็จะตามมาเอง การอยู่เป็นส่วนหนึ่งของรัฐไทย ก็เหมือนกันชนเชื้อชาติอื่นๆ ที่กระจายกันอยู่ในทุกภาคของประเทศ ทุกเผ่าพันธุ์ก็ยังสามารถรักษาอัตลักษณ์ของชนเผ่าตนเองไว้ได้ มีเสรีที่จะทำอะไรก็ได้ หากสิ่งที่ทำนั้นไม่ผิดกฎหมาย ไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเองและสังคม อีกทั้งยังสามารถพัฒนาบ้านเกิดเมืองนอนของตนให้เจริญยิ่งขึ้นไปด้วยตัวของตัวเองได้อีกด้วย

หากรัฐไทยสามารถปฏิบัติการเชิงรุกด้วยการชูประเด็น **อิสลาม-มลายู-ปัตตานี** ขึ้นมาให้เห็นเป็นรูปธรรมได้ เงื่อนไขสงครามที่ดำรงอยู่มาอย่างยาวนานก็จะหมดไป การต่อสู้ใดๆ หากไม่มีเงื่อนไข ดำเนินสงครามต่อไปได้ การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ก็จะเป็นเพียงอาชญากรรมธรรมดาสุดท้ายก็จะต้องยุติไปโดยปริยาย

ส่วนการตอบโต้ความคิดชั้นนำ ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี และประเด็นที่บิดเบือนหลักการของศาสนาอิสลาม เพื่อบรรลุเป้าหมายการต่อสู้ของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบนั้น ควรตอบโต้ด้วยแนวทางแห่งเหตุผลดังต่อไปนี้

○ ความคิดชั้นนำ

1. ดินแดนที่เรียกว่า **ปัตตานี** ในปัจจุบัน หรือที่เรียกว่า **ปาตานี** หรือ **ปัตตานี** ในอดีต สัจจิตต์ วงษ์เทศ⁹ ได้ตั้งคำถามและนำเสนอข้อมูลทางโบราณคดี ว่าจริงๆ แล้วเป็นดินแดนของใคร ใครเป็นคนดั้งเดิมที่

⁹ สัจจิตต์ วงษ์เทศ, “รัฐปัตตานีไม่ใช่เมืองขึ้นกรุงสุโขทัย” ใน มติชนรายวัน 12 สิงหาคม 2548.

อยู่ในดินแดนนี้ก่อน คำตอบ ณ วันนี้ คือ ไม่รู้ว่าเป็นใคร เพราะในยุคดึกดำบรรพ์ยังไม่มีชื่อเรียกอย่างปัจจุบัน แต่มีพยานหลักฐานชัดเจนว่า มีคนพื้นเมืองดั้งเดิมตั้งหลักแหล่งอยู่ที่นี้เมื่อ 3,000 ปีมาแล้ว ต่อมาชุมชนเหล่านี้มีการติดต่อค้าขายกับชมพูทวีป ก็เริ่มรับอารยธรรมจากที่นั่นเข้ามา จนชุมชนเติบโตเป็นรัฐนับถือศาสนาต่างๆ เช่น ฮินดู และพุทธ มีหลักฐานทางโบราณคดีที่เชื่อกันว่าที่นี้ คือ **ศรีวิชัย** รัฐที่เก่าแก่กว่าสุโขทัยเกือบ 1,000 ปี ชุมชนหนึ่งพัฒนาการต่อเนื่องมาจากศรีวิชัยและได้กลายเป็นรัฐอิสระ มีกษัตริย์ปกครองตนเอง กษัตริย์พระองค์แรกที่เปลี่ยนการนับถือศาสนาจากศาสนาพุทธไปเป็นศาสนาอิสลาม ทรงพระนามว่า **พระยาอินทรา** รัฐอิสระดังกล่าวก็คือ **รัฐปัตตานี** หรือ **ปัตตานี** หรือที่เรียกกันในชื่อปัจจุบันว่า **ปัตตานี** นั่นเอง

2. รัฐปัตตานี¹⁰ มีความโดดเด่น เนื่องจากเป็นศูนย์กลางการค้าสำคัญที่ทั้งพ่อค้าชาวจีน อินเดีย อาหรับ เปอร์เซีย มลายู โปรตุเกส และสยาม เข้ามาติดต่อแลกเปลี่ยนสินค้า รวมทั้งมีชนหลายชาติพันธุ์และศาสนาเข้ามาตั้งหลักแหล่ง อยู่ในปริมณฑลของนครรัฐแห่งนี้เป็นจำนวนมาก

3. จากรายงานการวิจัยของรัตติยา สาและ (2544)¹¹ ได้อธิบายภาพทางสังคมของปัตตานียุคนี้ไว้ว่า จากสภาพสังคมมลายูที่แฝงด้วยวัฒนธรรมดั้งเดิมผสมชาวและฮินดู-พุทธได้กลายเป็นสังคมที่ยึดเกาะกับวัฒนธรรมอิสลามมากขึ้น ประกอบกับความเจริญทางด้านเศรษฐกิจที่มาจากการติดต่อค้าขายกับชนชาติต่างๆ ดังกล่าว ทำให้ปัตตานีหรือปัตตานีต้องเผชิญกับปัญหาของบ้านเมืองมากมาย เช่น การเกิดจลาจลภายในปัตตานีเอง และการรุกรานจากภายนอก จนเกิดเป็นสงครามระหว่างรัฐขึ้นหลายครั้ง

จากสภาพดังกล่าวจึงอาจแบ่งยุคการเปลี่ยนแปลงของปัตตานี เพื่อให้มองเห็นสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างคร่าวๆ ได้ดังนี้

1) สมัยเป็นราชอาณาจักรมลายู - อิสลาม (พ.ศ.2043-2351) กล่าวกันว่าเป็นยุคปัตตานีที่เจ้าผู้ครองนครและประชาชนบางส่วน เริ่มเปลี่ยนแปลงจากการยอมรับนับถือความเชื่อจากฮินดู - พุทธ มาเป็นการยอมรับนับถือในศาสนาอิสลาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ยุคย่อยๆ คือ

1.1) ยุคราชวงศ์ศรีวังสา (พ.ศ.2043-2229) กล่าวกันว่าเป็นยุคทองของปัตตานีเลยทีเดียวเนื่องจากมีความเจริญรุ่งเรือง ร่ำรวยด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ผู้คนหลากหลายวัฒนธรรมได้ช่วยกันเสริมสร้างให้ปัตตานีมีความมั่นคง เข้มแข็ง และอุดมสมบูรณ์ทัดเทียมกับนานาชาติทั้งในยุโรปและเอเชีย

1.2) ยุคราชวงศ์กลันตัน (พ.ศ.2231-2272) ยุคนี้เป็นยุคสมัยที่ย่ำแย่ของปัตตานี เนื่องจากได้มีศึกสงครามกับสยามหลายครั้ง ทั้งสยามและพม่าต่างก็อยากรวมปัตตานีไว้ในเขตชั้นเทศสีมาของตน เนื่องจาก อาณาบริเวณดังกล่าว เป็นเขตยุทธศาสตร์สำคัญทางเศรษฐกิจที่สามารถใช้อำนาจควบคุมไปถึงบริเวณคอคอคอดกระ ซึ่งเชื่อมต่อระหว่างอ่าวเบงกอลกับอ่าวไทย อย่างไรก็ตามแม้จะเกิดวิกฤติการณ์ ทั้งในและต่างประเทศ แต่ปัตตานีก็ยังคงมีชื่อเสียงในฐานะที่เป็นศูนย์กลางแห่งอารยธรรมอิสลาม ยุคนี้ได้มีปราชญ์มุสลิมเกิดขึ้นหลายท่าน แต่ละท่านได้สร้างผลงานด้านการแปลคัมภีร์ศาสนาอิสลามที่เปี่ยมไปด้วยคุณภาพไว้จำนวนมาก อีกทั้งยังมีมัสยิดและปอเนาะที่มีชื่อเสียงอีกมากมายกระจายอยู่เกือบทุกพื้นที่

1.3) ยุคก่อนเจ็ดหัวเมือง (พ.ศ.2319-2351) เป็นยุคสุดท้ายของรัฐปัตตานีที่มีเอกราช เพราะหลังจากสุลต่านมูฮัมหมัดปกครองปัตตานีในปี พ.ศ. 2319 ได้ไม่กี่ปี สยามก็สามารถรวมปัตตานีเป็นส่วนหนึ่งของพระราชอาณาจักรสยามได้สำเร็จ

¹⁰ ศรีจักร วัลลิโกดมและคณะ, เล่าขานตำนานใต้, (นครปฐม: ศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี มหาวิทยาลัยมหิดล, 2550)

¹¹ รัตติยา สาและ, การปฏิสัมพันธ์ระหว่างศาสนิกที่ปรากฏในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส, (กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), 2544). หน้า 28-71.

2) สมัยปัตตานีเริ่มตกอยู่ใต้การยึดครองของอาณาจักรสยามนั้น ปัตตานีถูกแบ่งแยกออกเป็นเจ็ดหัวเมือง ในขณะที่ความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับรัฐบาลสยามก็เกิดขึ้นบ่อยครั้ง กระทั่งเกิดสงครามขึ้นหลายครั้ง จนกระทั่งถึงยุคเปลี่ยนแปลงการปกครอง ยุคสมัยนี้สามารถแบ่งออกเป็น 2 ยุคย่อยๆ ได้แก่

2.1) ยุคเจ็ดหัวเมือง (พ.ศ.2444-2449) นับตั้งแต่สยามได้รวมปัตตานีไว้ เป็นส่วนหนึ่งของราชอาณาจักรปัตตานีก็มีสถานะเป็นหนึ่งใน 7 หัวเมือง คือ ปัตตานี ยะลา ยะหริ่ง ระแงะ รามัน สายบุรี และหนองจิก การปกครองหัวเมืองทั้งเจ็ดให้ขึ้นตรงกับเมืองสงขลาจนถึงปี พ.ศ.2444 รัชกาลที่ 5 ก็ทรงโปรดให้ยกเลิกเปลี่ยนมาใช้ระบบมณฑลเทศาภิบาล โดยได้ทรงแต่งตั้งรามามาหรือสุลต่านเป็นผู้ปกครอง แต่ละหัวเมืองทั้ง 7 หัวเมืองขึ้นตรงต่อข้าหลวงใหญ่มณฑลนครศรีธรรมราช

2.2) ยุคเป็นมณฑล (พ.ศ.2449-2475) สมัยรัชกาลที่ 6 ได้ทรงแบ่งเขตการปกครองภาคใต้เสียใหม่ โดยการปรับ 7 หัวเมืองให้เหลือเพียง 4 เมือง ได้แก่ เมืองปัตตานี ยะลา สายบุรี และระแงะ

3) นับตั้งแต่ พ.ศ.2475 เป็นต้นมา หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองที่พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ นโยบายการเมืองการปกครองที่ใช้ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ก็เปลี่ยนไปตามนโยบายของรัฐบาลที่มาจากทางเลือกตั้งหรือไม่ก็เป็นรัฐบาลที่มาจากการทำรัฐประหาร ซึ่งบางยุคก็ใช้นโยบายที่ก่อให้เกิดปัญหา เช่น นโยบายผสมกลมกลืนทางเชื้อชาติ สมัยจอมพล ป. พิบูล-สงคราม นโยบายอพยพคนไทยภาคอื่น เข้ามาถ่วงดุลในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ ตามแนวคิดดุลยภาพทางประชากร ยุคหลังจอมพล ป. พิบูลสงคราม เหล่านี้เป็นต้น

แต่ไม่ว่าจะใช้แนวคิดใด กุศโลบายใดในยุคสมัยใด เหตุความไม่สงบในพื้นที่ปลายด้ามขวานนี้ก็เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดมา ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะความเข้มข้นทางอัตลักษณ์ของชาวมลายูปัตตานี การสืบสานความมุ่งมั่นในแนวคิดภูชาตปัตตานีให้กลับคืนมาสู่ความเป็นรัฐที่มีเอกราชและอธิปไตย ไม่ได้เฉื่อยฉาบไปตามยุคสมัยนั่นเอง

ที่กล่าวเรื่องราวในประวัติศาสตร์ปัตตานีในอดีตมาก่อนข้างยืดยาว ก็เนื่องจากต้องการฉายภาพให้เห็นว่า รากเหง้าของปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่กำลังเพิ่มระดับความรุนแรงอยู่ในขณะนี้ แท้จริงแล้วคือ ปัญหาความคิดต้องการแบ่งแยกดินแดนที่ไม่ยอมอยู่ภายใต้การปกครองของประเทศไทย โดยต้องการฟื้นคืนรัฐปัตตานีขึ้นมาใหม่ของกลุ่มชนเชื้อชาติมลายูปัตตานีบางส่วน ซึ่งนำโดยขบวนการแบ่งแยกดินแดนนี้มีกลุ่ม BRN Co -ordinate เป็นแกนนำ

4. แนวคิดซึ่งนำการต่อสู้เพื่อภารกิจกอบกู้รัฐปัตตานีขึ้นอดีตให้กลับมาเป็นรัฐที่มีเอกราชและอธิปไตยเป็นของตนเองด้วยวิธีรุนแรงในระดับสงครามที่ขบวนการแบ่งแยกดินแดนกำลังดำเนินอยู่ในขณะนี้ เป็นสิ่งถูกต้องและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันหรือไม่ สมควรที่ต้องตรวจสอบใคร่ครวญในแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

4.1 การเกิดสงครามระหว่างรัฐสยามกับรัฐปัตตานีในอดีตนั้นไม่ว่าฝ่ายใดเป็นผู้เข้าตีหรือเป็นผู้ถูกตี ฝ่ายใดชนะ ก็จะมีธรรมเนียมคล้ายกัน คือ การเร่งจัดระเบียบสังคมแต่งตั้งผู้ปกครองและประกาศใช้กฎหมายใหม่ ในยุคหนึ่งปัตตานีก็เคยเข้าตีกรุงศรีอยุธยาเมืองหลวงของสยาม และอีกยุคหนึ่งก็เข้าตีเมืองสงขลาและยึดได้สงขลาเป็นเมืองขึ้น จนสยามต้องส่งกองทัพจากกรุงเทพฯ สมทบกับกองทัพเมืองนครศรีธรรมราชเข้าตีรัฐปัตตานี จนรวมปัตตานีเข้าเป็นส่วนหนึ่งของราชอาณาจักรสยามได้สำเร็จ เพราะฉะนั้นความคิดที่ว่าสยามรุกรานและยึดครองปัตตานี ทำให้ชาวปัตตานีเจ็บปวด เนื่องจากสยามได้ทำลายความรุ่งเรืองด้านเศรษฐกิจการค้าและความบริสุทธิ์ของศาสนาอิสลามนั้น ยังเป็นปัญหาที่ต้องพิจารณาใคร่ครวญ ไม่ควรใช้

ความรู้สึกตัดสินเพียงอย่างเดียว เนื่องจากถึงแม้ปตานีจะมารวมกับสยามกลายเป็นปัตตานีของไทยในปัจจุบันก็ตาม ความรู้สึกของคนไทยส่วนใหญ่ทุกภาคทั่วประเทศก็ไม่ได้รู้สึกว่าเขาวมลามาเป็นกลุ่มแยกที่ไม่ใช่คนไทย ด้านเศรษฐกิจการค้าก็ไม่ได้ถูกเอารัดเอาเปรียบ โดยนำความแตกต่างทางเชื้อชาติมาเป็นตัวตั้งแต่อย่างใด ยิ่งที่กล่าวหาว่าสังคมใหญ่ของไทยเป็นตัวการในการทำลายความบริสุทธิ์ของศาสนาอิสลามนั้น ยิ่งเป็นไปได้ เพราะในกฎหมายรัฐธรรมนูญทุกฉบับได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจน ถึงการสนับสนุนคุ้มครองทุกศาสนา โดยเฉพาะองค์พระมหากษัตริย์ทรงเป็นองค์ศาสนูปถัมภ์แก่ทุกศาสนาอย่างเท่าเทียมกัน ส่วนตัวการที่รุกรานทำลายความเป็นดั้งเดิมของแต่ละชนชาติทั่วโลก ทำลายวิถีชีวิต และทำลายความเชื่อของทุกศาสนา ก็คือกระแสโลกหรือกระแสโลกาภิวัตน์ ไม่ใช่รัฐบาลที่ปกครองของแต่ละประเทศ ซึ่งรวมถึงรัฐไทยกับชาวมลายูมุสลิมปัตตานีด้วย

2.2 การใช้กฎหมายชารีอะห์ในสังคมไทยก็เช่นกัน ทุกรัฐบาลที่ปกครองประเทศ ต่างก็ให้สิทธิเสรีภาพอย่างเต็มที่ เช่น ปัจจุบันก็มีแผนกฎหมายอิสลามที่ว่าด้วยครอบครัวและมรดกอยู่ในศาลยุติธรรมไทยแล้วแต่ถ้าจะใช้ให้มากกว่านี้ ทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหา ก็น่าจะเกิดจากการสื่อสารเกี่ยวกับองค์ความรู้เรื่องชารีอะห์ให้สังคมได้รู้และเข้าใจให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

2.3 ประเด็นที่ว่ารัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐไทยจงใจมุ่งทำลายจิตวิญญาณของชาวมลายูและอิสลามนั้นมีอยู่จริงก็แต่ส่วนบุคคล ไม่ใช่รัฐและสังคมไทย เรื่องตัวบุคคลที่ไม่รู้ ไม่เข้าใจความเป็นมลายูและไม่รู้เรื่องศาสนาอิสลามนั้นมีจริง เพราะเรื่องเฉพาะส่วนเช่นนี้จะรู้และเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งก็มีแต่คนที่เป็นมลายูมุสลิมเองเท่านั้น คนนอกย่อมยากที่จะเข้าใจ แต่คนที่รู้และเข้าใจแล้วมีพฤติกรรมประสงค์ร้ายอย่างที่กล่าว ก็มีแต่พวกสุดโต่งทางความคิดเท่านั้น ซึ่งคนประเภทนี้ก็มีอยู่ทุกๆ สังคม ไม่เฉพาะแต่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เท่านั้น

2.4 การกล่าวหาว่าหนุ่มสาวชาวปาตานีถูกล้างสมองด้วยระบบการศึกษาที่ทำให้เป็นคนไทย พยายามที่จะแยกศาสนาและวิถีชีวิตออกจากการเมือง และการพยายามกีดกันอุลามาฮ์รุ่นใหม่ๆ ออกจากสังคมเป็นข้อกล่าวหาที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง เพราะระบบการศึกษาไทยเป็นระบบการศึกษาเสรีที่สร้างทางเลือกให้ผู้เรียนอย่างหลากหลาย เนื้อหาสาระขององค์ความรู้ก็ได้เน้นความเป็นชาตินิยม แต่การเรียนรู้นั้นเน้นเปิดกว้าง จากเรื่องพื้นฐานใกล้ตัวไปสู่ความเป็นสากล การล้างสมองด้วยระบบการศึกษาในรัฐไทยจึงไม่มี เป็นเพียงการคิดที่ขาดวิจาร์ณญาณอย่างสมมุติเท่านั้น การแยกศาสนาออกจากการเมือง วิถีชีวิต และการกีดกันอุลามาฮ์รุ่นใหม่ออกจากสังคมก็เป็นกรมองจากปรากฏการณ์ด้านเดียว ความจริงแล้วในสังคมไทยนี้ หากผู้รับผิดชอบบ้านเมืองระดับสูงทั้งฝ่ายการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำทุกกระทรวง ทบวง กรม มีความรู้ ความเข้าใจ ในความเป็นมลายูของชนมลายูมุสลิมปัตตานีและมีความรู้ความเข้าใจศาสนาอิสลามระดับพื้นฐานอยู่บ้าง ก็เชื่อได้ว่าปรากฏการณ์เชิงลบดังกล่าวจะไม่เกิดขึ้น

○ ความคิดระดับยุทธศาสตร์

1. การสร้างจิตสำนึกร่วมและกำหนดศตวรรษร่วมด้วยสถานการณ์สงครามเป็นการสร้างหนทางเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเมืองที่ผิดพลาด เพราะสงครามที่กลุ่มก่อความไม่สงบกำลังดำเนินอยู่นี้ ไม่ใช่สงครามญihadที่อยู่ในแนวทางของบทบัญญัติในศาสนาอิสลาม เนื่องจากการก่อสงครามที่ผิดเงื่อนไขทางศาสนา รัฐไทยไม่ได้กดขี่และข่มขู่ชาวมุสลิมอย่างอยุติธรรมและไม่ได้ลิดรอนสิทธิด้านศาสนาแก่บุคคลใดในดินแดนปัตตานีทั้งในอดีตและปัจจุบัน

การอ้างว่า รัฐปัตตานีในอดีตเป็นรัฐอิสลามเมื่อสยามยกทัพมาทำสงครามและดำเนินการรวมชาติยอมเป็นการกดขี่เข้าเกณฑ์การทำสงครามญihadนั้นไม่ถูกต้องเพราะรัฐปัตตานียังไม่ถึงขั้นเป็นรัฐอิสลาม

เพียงแต่มีกษัตริย์และประชาชนบางส่วนนับถือศาสนาอิสลามเท่านั้น ระบอบการปกครองยังไม่เป็นชาธิปไตย แต่ยังเป็นแบบดั้งเดิม

2. การปลูกกระแสชาตินิยม สร้างสำนึกร่วมในการต่อสู้เพื่อไปบรรลุเป้าหมายทางการเมือง เป็นการปฏิบัติที่ขัดแย้งกับหลักการอิสลาม ฉะนั้น ใครก็ตามที่ใช้ความรู้สึกชาตินิยมทางเชื้อชาติ ปลูกกระแสให้คนเข้าสู่สงครามโดยอ้างว่าเป็นสงครามญihad จึงเป็นการบิดเบือนเงื่อนไขของสงครามญihadตามหลักการของศาสนาอิสลาม การบิดเบือนเจตนารมณ์แห่งพระเจ้าจึงเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่จะทำให้กลุ่มก่อความไม่สงบพ่ายแพ้สงครามที่ตนเองก่อขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต

3. การปกปิดองค์การนำศูนย์การนำโดยอ้างว่าเพื่อให้ได้ภาพของการต่อสู้ในลักษณะลูกฮือของประชาชนมลายูปัตตานี ไม่ใช่การต่อสู้ของใครคนใดคนหนึ่งหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง แต่เป็นภารกิจของทุกคนอันเกิดจาก สำนึกร่วมที่จะต่อสู้ปลดปล่อยรัฐปัตตานีร่วมกัน วิธีคิดเช่นนี้ไม่ถูกต้องเพราะการปกปิดองค์การนำจะทำให้แนวร่วมสับสนไม่มั่นใจ และการปกปิดศูนย์การนำจะทำให้หนทางและเป้าหมายการต่อสู้ไม่ชัดเจน การไม่กล้าเปิดเผยทั้งตัวบุคคลและอุดมการณ์ในการต่อสู้โดยตรงไปตรงมาก็คือความไม่แน่ใจในภาพลักษณ์ของผู้นำและความถูกต้องของหนทางและเป้าหมายในการต่อสู้ตนเอง

การขึ้นาสงครามโดยให้แกนนำ นักรบ และแนวร่วมปฏิบัติการโดยใช้จินตนาการส่วนบุคคลที่ยึดโยงกับความรู้สึกร่วมในภารกิจการกอบกู้รัฐปัตตานีเป็นการขึ้นาที่ไร้การนำ เป็นการปฏิบัติการที่ไม่มีการจัดตั้งอย่างแท้จริง สุดท้ายก็คือการทำสงครามที่อาศัยลักษณะของความเป็นไปเองมากกว่าที่จะเกิดจากการขึ้นาของผู้บัญชาการสงคราม ลักษณะเช่นนี้อาจจะรู้สึกว่าเป็นวิธีที่ดีเพราะได้เปรียบทางยุทธวิธี แต่สภาพดังกล่าวจะเปลี่ยนไป เมื่อคู่ต่อสู้เริ่มเข้าใจยุทธศาสตร์และเริ่มเข้าใจสภาพของกลุ่มก่อความไม่สงบชัดเจนมากขึ้น

○ ความคิดระดับยุทธวิธี

1. การตัดสินใจลุกขึ้นต่อสู้ด้วยอาวุธกับรัฐไทยของกลุ่มก่อความไม่สงบเป็นการวางรากฐานความขัดแย้งระยะยาวไว้ให้แก่พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพราะการต่อสู้ด้วยแนวทางนี้จะไม่ยุติลงในระยะเวลานั้นสั้น สงครามจะยืดเยื้อเพราะการปฏิบัติด้านการยุทธที่เหี้ยมโหด สยดสยอง เช่น การตัดศีรษะเสียบประจาน การยิงแล้วจุดไฟเผาศพ จะเป็นตัวทำลายความถูกต้องของการต่อสู้จนขาดความชอบธรรมในการต่อสู้ไปในที่สุด

2. การก่อเหตุร้ายไม่ว่าจะเป็นการฆ่าผู้บริสุทธิ์ การวางระเบิดหรือการเผาทำลายสาธารณสถานแล้วป้ายความผิดว่าเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อสร้างความโกรธแค้นชิงชังขึ้นในหมู่มวลชนระยะแรก ยุทธวิธีใส่โคล้ ป้ายสี ดูเหมือนจะได้ผล ก่อให้เกิดปฏิกิริยาต้านลบกับเจ้าหน้าที่รัฐอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง จนในบางกรณีมวลชนถึงกับลงมือทำร้ายเจ้าหน้าที่จนเสียชีวิตเพราะเข้าใจผิดคิดว่าเจ้าหน้าที่เป็นคนร้าย เช่น กรณีทหารสองนายถูกทำร้ายจนเสียชีวิต เพราะเข้าใจผิดคิดว่าเป็นโจรนิรจา แต่เมื่อเวลาผ่านไปสังคมก็รู้ว่าแท้จริงแล้วเป็นการกระทำของกลุ่มก่อความไม่สงบนั่นเอง

3. การใช้ผู้หญิงและเด็กเป็นโล่มนุษย์ในรูปแบบของการชุมนุมประท้วง ปิดล้อมที่เกิดเหตุไม่ให้มีการเก็บหลักฐานไปตรวจพิสูจน์การปิดถนนหรือแม้แต่การชุมนุมต่อร้องเรียนต่อรัฐบาล การใช้สตรีและเด็กในการก่อ Mob ทุกกรณี เป็นการสร้างภาพให้สังคมโลกได้เห็นว่ารัฐไทยกดขี่สังคมมุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้ จนถึงกับทำให้ผู้หญิงและเด็กออกมาประท้วง และหากเจ้าหน้าที่ใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุม แม้ไม่ใช่อาวุธใดๆ ภาพที่ออกมาก็จะทำให้เสียการเมืองในเวทีสากลไปอย่างไม่มีอาจแก้ไขได้ในเวลาอันสั้น ในระยะหลังยุทธวิธีเหล่านี้ก็ใช้ไม่ได้ ผลเนื่องจากสังคมเริ่มรู้ทันกลยุทธ์ การใช้เด็กและสตรีเป็นเครื่องมือของกลุ่มก่อความไม่สงบ

4. การยกระดับการก่อเหตุร้ายให้รุนแรงมากขึ้นทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพเพื่อสร้างบรรยากาศอันน่าสะพรึงกลัวขึ้นในพื้นที่ เพื่อหวังผลในการผลักดันให้คนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ คนจีน ตลอดจนข้าราชการไม่กล้าอยู่ในพื้นที่ ไม่กล้าทำงาน ย้ายหนีออกจากพื้นที่ไป อันเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมายแนวความคิด ทำพื้นที่ปราศจากคนนอกศาสนา และคนที่ยืนอยู่ข้างรัฐไทย อีกทั้งหวังผลให้องค์กรสิทธิมนุษยชน องค์กรมุสลิมโลก และองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศได้เห็นว่ารัฐไทยไม่สามารถคุ้มครองสวัสดิภาพให้แก่ประชาชนผู้บริสุทธิ์ โดยเฉพาะชาวมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ จำเป็นที่จะต้องเข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือในฐานะพลเมืองโลกที่ต้องได้รับสิทธิการคุ้มครองชีวิตให้ปลอดภัยเสมอกันยังมีประเด็นความคิดอื่นๆ ในระดับยุทธวิธีอีกมากที่ทุกฝ่ายทุกคนทุกองค์กรจะต้องช่วยกันค้นหา และอธิบายความจริงสำหรับแนวทางการต่อสู้ทางความคิดกับกลุ่มก่อความไม่สงบนั้น ฝ่ายเราจะต้องเริ่มต้นจากความเป็ความจริง ที่สังคมสามารถตรวจสอบ ถกแถลง เพื่อบรรลุข้อสรุปที่ทุกฝ่ายรับได้ มีความลงตัวทั้งในแง่ของเหตุผลทางนิติศาสตร์และเหตุผลทางจิตวิญญาณ

ส่วนประเด็นการปลุกระดมโฆษณาชวนเชื่อที่รัฐไทยสามารถแก้ไขได้ โดยอาศัยปราชญ์ทางศาสนาอิสลามเป็นผู้ชี้ขาดว่า ประเด็นเหล่านั้น แท้จริงแล้วในทัศนะอิสลามมีข้อยุติอย่างไร ซึ่งก็จะทำให้การบิดเบือนโองการต่างๆ ในพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานถูกเปิดโปงโดยสังขจะในเนื้อหาของพระมหาคัมภีร์ฯ นั่นเอง

ประเด็นการปลุกระดมของกลุ่มก่อความไม่สงบและเหตุผลที่ควรยกขึ้นมาตอบโต้ของรัฐไทย

○ ประเด็นเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ปัตตานี

การปลุกระดมที่ว่าปัตตานีเคยเป็นรัฐอิสลามที่มีเอกราช มีความเจริญรุ่งเรืองอุดมสมบูรณ์ของชาวมลายู แต่สยามยกทัพมารุกรานตีเป็นเมืองขึ้น จากนั้น ก็ได้พยายามหลอหลอมให้ชนชาติมลายูกลายเป็นไทย ทำลายวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวมลายูจนหมดสิ้น จึงเป็นความชอบธรรมที่ชาวมลายูมุสลิมทุกคนจะต้องลุกขึ้นมาต่อสู้ทำสงครามญิฮาดกับจักรพรรดินิยมสยาม เพื่อฟื้นคืนราชอาณาจักรมลายูที่มีเอกราชและอธิปไตยเป็นของตนเอง

เหตุผลที่ควรนำมาตอบโต้ คือ การที่รัฐปัตตานีได้ล่มสลายเป็นส่วนหนึ่งของรัฐไทยนั้น ถือได้ว่า เป็นเรื่องของอดีตอันไกลโพ้นที่ทุกคนไม่ว่า ใครในยุคปัจจุบันล้วนไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องรู้เห็นกับการยกทัพรบพุ่งไปมาของบรรพชนทั้ง 2 ฝ่ายแต่อย่างใด ที่ใช้คำว่า ทั้ง 2 ฝ่าย ก็เนื่องจากว่า ชาวมลายูปัตตานีเองก็เคยยกทัพไปตีกรุงศรีอยุธยาได้ชัยชนะปกครองกรุงศรีอยุธยาอยู่ในช่วงสั้นๆ ระยะเวลาหนึ่ง หลังจากนั้น สมัยต่อมาก็ยกทัพไปตีเมืองสงขลาและนครศรีธรรมราช จนกระทั่งกองทัพสยามจากกรุงเทพฯ ต้องลงมาสมทบกับกองทัพเมืองนครเข้าตีเมืองสงขลาได้คืนจากกองทัพปัตตานี ต่อมาจึงได้ปัตตานีเป็นเมืองขึ้น และกลายเป็นส่วนหนึ่งของราชอาณาจักรไทยในปัจจุบัน ที่ยกเรื่องราวในประวัติศาสตร์มากล่าว เพราะต้องการชี้ให้เห็นว่า การทำสงครามระหว่างรัฐเป็นเรื่องธรรมดาในอดีต คนรุ่นปัจจุบันนี้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงอะไรได้ เพียงแต่เรียนรู้ไว้เป็นบทเรียน ทำได้ก็แต่เข้าใจและให้อภัยแก่กันแทนบรรพชน หากที่เราอยู่ในปัจจุบันต่างก็มีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน มีสิทธิเสรีภาพทุกอย่างโดยสมบูรณ์ เราก็น่าจะร่วมกันสมานแผลประวัติศาสตร์ ร่วมกันสร้างชาติ สร้างสังคมที่เราอยู่ให้เจริญรุ่งเรืองในนามของประชาชาติไทย เช่นเดียวกันกับภูมิภาคอื่นๆ ของประเทศ น่าจะดีกว่าการนำประวัติศาสตร์บาดแผลมาเป็นมรดกแห่งความเกลียดชัง ส่งต่อไปยังลูกหลานอย่างมีรัฐจบลัน

ส่วนข้อกล่าวหาที่ว่ารัฐไทยได้ทำลายวัฒนธรรมมลายูดั้งเดิมไปจนหมดสิ้นนั้น เป็นเพียงการมีอคติจนขาดเหตุผลและไม่นำปรากฏการณ์ที่เป็นจริงมาพิจารณา หากมีเหตุผลไม่มีอคติมาครอบงำแล้ว สังคม

ทั่วไปก็สามารถพิสูจน์ได้ตลอดเวลาว่า ประเทศไทยสนับสนุนทุกๆ วัฒนธรรมท้องถิ่นทุกภาคทั่วประเทศ รวมทั้ง วัฒนธรรมมลายูของประชากรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างเสมอภาคกัน เพียงแต่มีบุคคลบางกลุ่มหรือ บางคนเท่านั้น ที่ไม่มีพื้นฐานในเรื่องเหล่านี้เลย ทำให้ไม่เข้าใจวิถีชีวิตของพี่น้องชาวไทยเชื้อสายมลายู จะว่าไป แล้ว กลุ่มคนเหล่านี้ไม่ใช่ไม่เข้าใจแต่วัฒนธรรมมลายู แม้วัฒนธรรมของตนเอง ใช้ว่าจะเข้าใจอย่างถ่องแท้ เหตุผลนี้ พิสูจน์ได้ไม่ยาก ถ้าพิสูจน์ก็จะพบความจริงด้วยตนเองทุกคน

สำหรับการปลุกระดมให้ชาวไทยเชื้อสายมลายูลุกขึ้นสู้ ทำสงครามศาสนากับรัฐไทย หรือคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ โดยเหตุผลว่า สยามมารุกรานขับไล่ คนมลายูมุสลิมออกจากดินแดนมาตุภูมิปัตตานี ที่เป็นรัฐอิสลามนั้น ความจริงก็คือ จนบัดนี้ยังไม่มีผู้รู้คนใด แม้ปราชญ์ท้องถิ่นเชื้อสายมลายูปัตตานีเองที่สามารถชี้ขาด (พิทวา) ได้ว่า รัฐปัตตานีในอดีตเป็นรัฐอิสลาม มีเพียงเจ้าผู้ครองนครและประชากรบางส่วน ของเมืองเท่านั้นที่นับถือศาสนาอิสลาม ส่วนระบบสังคม กลไกการบริหารราชการแผ่นดิน ระเบียบกฎหมายต่างๆ ก็ยังคงเป็นระบอบดั้งเดิม คือ เป็นแบบเจ้าผู้ครองนครรัฐ เช่นเดียวกับรัฐอื่นๆ ทั่วไปในคาบสมุทรมลายูยุคนั้น

การปลุกระดมมวลชนเข้าสู่สงครามศาสนา (ญิฮาด) จึงไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะผิดเงื่อนไข ของสงครามญิฮาดในหลักการของศาสนาอิสลาม เนื่องจากการญิฮาด คือ การต่อสู้ตามแนวทางของอัลลอฮ์ เฉพาะในส่วนของการทำสงคราม จะสามารถทำได้ก็ด้วยภายใต้เงื่อนไขของการถูกกดขี่ขับไล่ออย่าง ยุติธรรม ถูกตีรอนสิทธิทางศาสนาและต้องอยู่ในกรอบแห่งกฎเกณฑ์ทางจริยธรรมของสงครามญิฮาด คือ ไม่ใช้ความรุนแรงคุกคามต่อประชาชนผู้บริสุทธิ์ ผู้ไม่สามารถต่อสู้กับใครได้ เช่น เด็ก สตรี คนชรา คนป่วย คน พิการ หรือแม้แต่เชลยศึก ผู้ยอมจำนน เท่านั้น

○ ประเด็นเกี่ยวกับกลุ่มชนเชื้อชาติมลายู

การปลุกระดมที่ว่าชนชาติมลายูเป็นเจ้าของแผ่นดินปัตตานีดั้งเดิม เคยมีฐานะเป็นรัฐเอกราช มีเจ้าผู้ครองนคร มีเอกลักษณ์ของความเป็นชาติพร้อมมูลทั้งภาษาวัฒนธรรมขึ้นทุกมิติของการดำเนินชีวิต บ้านเมืองเคยเจริญรุ่งเรืองมาช้านาน จนเป็นที่รู้จักของนานาอารยประเทศ แต่มาล่มสลายเพราะสยามเข้ายึด ครอง และทุกยุคทุกสมัย นโยบายทั้งด้านเปิดและด้านปิด ทางตรงและทางอ้อม ต่างก็พยายามยึดเยียดให้ชาว มลายูกลายเป็นคนไทยทุกๆ มิติ ชาวมลายูจึงต้องลุกขึ้นสู้เพื่อเรียกร้องในสิ่งที่เป็นมรดกทางเชื้อชาติกลับคืนมา

เหตุผลที่รัฐไทยควรนำมาสร้างความเข้าใจ คือ ความเป็นไปของประวัติศาสตร์ เมื่อประมาณ 100 ปีที่ผ่านมา การรบบฟุ้งขยายดินแดน รวบรวมกลุ่มคน เผ่าต่างๆ ขึ้นเป็นรัฐ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยทั่วไปใน ส่วนต่างๆ ของโลก ไม่เคยปรากฏว่ามีรัฐใดเกิดขึ้น โดยการจับจองพื้นที่โดยคนเชื้อชาติเดียวมาตั้งแต่ต้นจนถึง ปัจจุบัน ทุกประเทศ ทุกชนชาติ ต่างก็มีประวัติศาสตร์แห่งการรบบฟุ้ง ครอบครองซึ่งกันและกันตลอดมา เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นอดีตที่เปลี่ยนแปลงอะไรไม่ได้ ที่สำคัญ คนรุ่นปัจจุบันทั้งที่เป็นคนไทยเชื้อชาติสยาม และคนไทยเชื้อชาติมลายู ต่างฝ่ายต่างก็ไม่ได้มีส่วนในการก่อกรรมทำเข็ญระหว่างกัน การปลุกฝังและส่งต่อ ความเคียดแค้นชิงชังระหว่างเชื้อชาติไม่น่าจะเป็นแนวทางการอยู่ร่วมกันที่ถูกต้องของคนในรุ่นปัจจุบัน แนวทางที่ถูกต้องน่าจะคิดว่าทุกคนทุกเชื้อชาติที่ร่วมแผ่นดินเดียวกัน น่าจะภาคภูมิใจว่า เราคือ คนไทย ที่มี อิสระและเสรีที่สุดในโลก ในทางหลักการและกฎหมายการปกครอง ไม่มีประเด็นการกดขี่ทางเชื้อชาติ ไม่มีการ ปิดกั้นสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลอย่างยุติธรรมในทุกมิติทางสังคม ทุกคนเสมอภาคกันทางกฎหมาย ส่วนที่เป็น พฤติกรรมส่วนบุคคลของคนบางกลุ่ม บางคน ที่ไม่เหมาะสมนั้น สังคมอื่นๆ ก็มีกันทั่วโลก ซึ่งจะต้องร่วมมือกัน แก้ไขต่อไป ไม่ใช่เป็นแนวทางหรือกฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยรัฐ จึงไม่ใช่เป็นเรื่องระหว่างเชื้อชาติหรือรัฐกับ

กลุ่มคน แต่เป็นความขัดแย้งประเภทความขัดแย้งในหมู่ประชาชนประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นความขัดแย้งที่แก้ไขได้ ถ้าคู่ขัดแย้งมีความตั้งใจจริงที่จะแก้ไขปัญหาร่วมกัน

○ ประเด็นเกี่ยวกับแนวคิดชั้นนำที่ยึดโยงกับหลักการในบทบัญญัติของศาสนาอิสลาม

1. การก่อสร้างศาสนา (ญิฮาด) ถือว่าการต่อสู้ในแนวทางของพระผู้เป็นเจ้า ที่ขบวนการแบ่งแยกดินแดน ชี้หน้าว่าเป็นเครื่องมือเดียวที่ชาวมลายูมุสลิมปัตตานี สามารถนำมาใช้ในการต่อสู้ชาติ เพื่อฟื้นคืนรัฐปัตตานีจากรัฐสยามได้

ความคิดชั้นนำนี้ไม่เป็นความจริงเพราะการคิดจะฟื้นคืนรัฐปัตตานีด้วยความรุนแรงหรือสงครามนั้น เป็นเพียงความคิดของกลุ่มคนส่วนน้อย ที่ไม่ยอมรับว่าตัวเองเป็นคนไทย ทุกสิ่งทุกอย่างที่รัฐพยายามทำเพื่อให้เกิดความเจริญ ความอยู่ดีกินดี และความสามัคคีขึ้นในชาติ จะถูกมองว่าเป็นกลอุบายที่ไม่จริงใจ มีแต่เรื่องกอบโกยผลประโยชน์ และกระบวนการหล่อหลอมผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมทั้งสิ้น ขณะเดียวกันก็จะโหมกระพือปลุกฝังความเคียดแค้นชิงชังแก่ เด็ก เยาวชน และคนทั่วไป ให้ลุกขึ้นต่อสู้กับรัฐไทยด้วยสงครามศาสนาแต่การต่อสู้ แม้จะยืดเยื้อมากกว่า 6 ปีแล้ว มวลชนส่วนใหญ่ก็ยังไม่กระโจนเข้าสู่สงครามตามการโฆษณาชวนเชื่อ เพราะคนที่รู้ศาสนาอย่างแท้จริงจะเข้าใจเป็นอย่างดีว่า สิ่งที่น่ามาปลุกกระดม นั้น ไม่เข้าข่ายของเงื่อนไขสงครามศาสนาแต่อย่างใด และการต่อสู้ที่ชาวไทยเชื้อสายมลายูปัตตานี ส่วนใหญ่ต้องการนั้นไม่ใช่รัฐเอกราช แต่คือการรักษาอัตลักษณ์ของเผ่าพันธุ์ วิถีชีวิตตามหลักศาสนา (การใช้กฎหมายอิสลามเฉพาะเกี่ยวกับครอบครัวและมรดก) และการปกครองที่ให้เกียรติ ให้ศักดิ์ศรี และมีคุณธรรมเท่านั้น

2. การเคารพและเชื่อฟังบิดามารดา ในเอกสารชื่อ **เบอร์จีฮาด ดิ ปัตตานี** หรือแปลเป็นภาษาไทยว่า **การต่อสู้ที่ปัตตานี** ที่ระบุข้อความชี้หน้าว่า หากผู้ใดไม่เห็นด้วยกับแนวทางการต่อสู้ แม้แต่บิดามารดา ก็ต้องถือว่าเขาเหล่านั้นไม่ใช่ผู้ศรัทธาที่แท้จริง จึงมีความชอบธรรมที่จะฆ่าพวกเขาได้ ดังข้อความว่า ไ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย พวกเจ้าจงอย่าได้เอาบิดาและพี่น้องของพวกเจ้าไว้ในฐานะผู้นำ ถ้าพวกเขาเอนเอียงไปในแนวทางที่หลงผิด เพราะรูปธรรมเท่านั้นที่พวกเขาเป็นบิดาและพี่น้องเรา แต่นามธรรมที่แท้จริงนั้น พวกเขาไม่ได้เป็นกลุ่มของฝ่ายเราอีกต่อไป ดังนั้น หากเป็นที่ชัดเจนว่าพวกเขาเป็นผู้ทรยศก็จงฆ่าพวกเขาเสีย

ความคิดชั้นนำนี้ถือว่าผิดต่อหลักศาสนาอย่างร้ายแรง เพราะในทัศนะของอิสลามนั้น บิดามารดา เป็นต้นเหตุแห่งการกำเนิดของลูก ดังนั้น หน้าที่ของลูกต่อบิดามารดา คือ การทำดี ไม่ว่าจะบิดา-มารดาจะนับถือศาสนาใด อิสลามเน้นเป็นอย่างยิ่งที่ไม่ให้ลูกเนรคุณต่อบิดามารดา ดังที่อัลลอฮ์กำหนดไว้ในอัลกุรอานว่า จงคอยอยู่ดูแลปรนนิบัติท่านทั้งสอง (บิดามารดา) บนโลกนี้ให้ดี¹²

3. การอยู่ร่วมกับคนที่นับถือศาสนาอื่น กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบโฆษณาชี้หน้าว่า การคบค้าสมาคมกับคนต่างศาสนาเป็นบาป ไม่สามารถอยู่ร่วมกับกาเฟรได้

ความคิดชั้นนำนี้ ผิดหลักการในศาสนาอิสลาม เพราะอิสลามเรียกร้องสันติภาพ และยึดมั่นในหลักการแห่งการสร้าง ความเข้าใจ ความรักและความเอื้ออาทรระหว่างเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน อิสลามปฏิเสธความคิดและพฤติกรรมสุดโต่งโดยสิ้นเชิง

ฉะนั้น ความคิดที่ไม่ให้มุสลิมคบค้าสมาคมกับคนต่างศาสนา จึงไม่ใช่ความคิดตามทัศนะอิสลาม

¹² สภาที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้, อิสลามกับความจริงที่ต้องรู้, (ยะลา: สภาที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2550), หน้า 32-33.

4. การปลุกระดมความเป็นเชื้อชาติมลายู เพื่อการต่อสู้แบ่งแยกดินแดนในภาคใต้ตอนล่างของไทยออกเป็นรัฐอิสระ ปัตตานีดารุสลาม ว่าเป็นภารกิจการต่อสู้ในทางศาสนา

ความคิดขึ้นนำที่ว่าการต่อสู้เพื่อแบ่งแยกดินแดนเป็นการต่อสู้ทางศาสนา ความคิดขึ้นนำนี้เป็นความจริง เนื่องจากการต่อสู้ในทางศาสนา หรือญิฮาดได้กำหนดเงื่อนไขไว้อย่างน้อย 5 ประการ¹³ คือ

- 1) การกดขี่และถูกขับไล่อ่างอยุติธรรม
- 2) การถูกกลืนหรือสิทธิด้านศาสนา
- 3) การต่อสู้จะเกิดขึ้นได้ ก็แต่กับศัตรู แต่อย่าเริ่มเป็นศัตรูก่อน
- 4) การต่อสู้จะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยเงื่อนไขที่เป็นไปเพื่อนำความยุติธรรมและสิทธิทางศาสนา กลับคืนมา
- 5) การทำญิฮาด จะไม่มีการทำลายศพอย่างโหดร้ายทารุณ โดยถือว่าผู้ตายคือผู้บริสุทธิ์ ที่ไม่สามารถทำดีหรือชู้กับใครได้ ไม่เป็นพิษเป็นภัยกับสิ่งใดๆ อีกทั้งจะต้องไม่ฆ่าเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ หรือบุคคลที่บริสุทธิ์ ไม่เกี่ยวข้องเป็นศัตรูคู่สงคราม

แต่ที่กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบกำลังทำอยู่ในขณะนี้ ล้วนขัดต่อเงื่อนไขการทำญิฮาดทั้งสิ้น เมื่อเป็นเช่นนี้ ผู้ใดที่ยังตั้งต้นก่อสงครามยังเข้าร่วมการต่อสู้และทำร้ายผู้บริสุทธิ์ตามคำชักชวนของกลุ่มก่อความไม่สงบ นอกจากจะไม่ได้บุญ ไม่ได้สวนสวรรค์จากอัลลอฮ์แล้ว ยังต้องตกนรกไปชั่ววันริรันตร์อีกด้วย

5. การปลุกระดมแก่ผู้ที่ศรัทธาแนวทางการต่อสู้ของขบวนการแบ่งแยกดินแดนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ว่ากองกำลังติดอาวุธของขบวนการฯ หากถูกเจ้าหน้าที่รัฐยิงตาย ก็ให้ถือว่าตายในสมรภูมิของสงครามศาสนา ผู้ตายจะได้รับตำแหน่งเป็นนักรบของพระเจ้าเป็นเจ้าหรือชะฮีด เมื่อตายก็จะมี การอาบน้ำศพ

ความคิดขึ้นนำนี้ก็ไม่เป็นความจริง เนื่องจากตำแหน่งชะฮีดต้องได้สถานะจากการทำสงครามศาสนาหรือญิฮาด ซึ่งเป็นสงครามศักดิ์สิทธิ์ของพระเจ้าเป็นเจ้า เมื่อการต่อสู้ที่กำลังดำเนินอยู่นี้ไม่ได้เป็นญิฮาด เพราะผิดเงื่อนไขที่อัลลอฮ์ทรงวางไว้มาตั้งแต่ต้น เมื่อไม่ใช่ญิฮาด ผู้ตายก็ไม่เป็นชะฮีด เมื่อไม่เป็นชะฮีดจะอาบน้ำศพหรือไม่ ก็ไม่สำคัญอีกต่อไป ที่สำคัญ การไม่อาบน้ำศพเป็นไปตามกฎเกณฑ์ของสงครามญิฮาดได้ ก็ต่อเมื่อผู้ตายได้ตายเพราะทำการสู้รบในสมรภูมิของญิฮาดที่แท้จริงเท่านั้น

6. การปลุกระดมไม่ให้คนไทยเชื้อชาติมลายูยอมรับการอยู่ภายใต้การปกครองของประเทศไทย โดยใช้ให้เห็นว่า ประเทศไทยเป็นรัฐของผู้รุกราน เพราะในอดีตได้ก่อสงครามเข้ายึดรัฐปัตตานีเป็นเมืองขึ้นและผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของราชอาณาจักรไทย แล้วดำเนินการทำลายทุกสิ่งทุกอย่าง แม้กระทั่งอัตลักษณ์ตัวตนของชาวมลายู ลูกหลานมลายูทุกคน จึงควรมีจิตสำนึกลุกขึ้นทำสงครามต่อสู้กู้ชาติ เพื่อเอกราชของปัตตานีและจิตวิญญาณมลายูของชาวมลายูทั้งหมด

วิธีคิดดังกล่าว แม้มีข้อเท็จจริงในอดีตว่า การรวมชนชาติต่างๆ เป็นราชอาณาจักรไทยของบรรพชนได้อาศัยการทำสงคราม แต่การทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ความเชื่อวัฒนธรรมประเพณีของชนเผ่าต่างๆ ไม่เคยปรากฏในประวัติศาสตร์ชาติไทยเลย คนไทยเชื้อสายมลายูเคยมีความเชื่อและมีวิถีชีวิตอย่างไร ก็ยังคงมีสิทธิเสรีภาพที่จะดำเนินไปตามความเชื่อของตนอย่างนั้น トラบจนปัจจุบันก็ไม่เคยปรากฏว่า ถูกกีดกันเชิงหลักการในกฎหมายหลักของประเทศอย่างรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด แต่ในเชิงนโยบายของผู้นำเฉพาะบุคคลบางยุคบางสมัย เช่น นโยบายผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของรัฐบาลสมัยจอมพลแปลก พิบูลสงคราม เพื่อความ

¹³ เฟิงอั้ง, หน้า 20-21.

เป็นเอกภาพของชาติและบรรลู่สู่ความทันสมัยแบบตะวันตก มีบ้างแต่ก็เป็นได้เพียงชั่วระยะเวลาสั้นๆ เนื่องจากไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม นโยบายชาตินิยมดังกล่าวก็ต้องล้มเลิกไป

การโฆษณาปลุกกระตมให้คนไทยเชื้อสายมลายูลุกขึ้นก่อสงครามศาสนาหรือทำปฏิวัติโดยอ้างการกดขี่ข่มเหงด้านสิทธิเสรีภาพ การผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมและการทำลายอัตลักษณ์ความเป็นมลายูของรัฐไทย หรือโดยคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธนั้น จึงปลุกกระแสดคนส่วนใหญ่ให้เห็นคล้ายตามไม่ได้สงครามกลางเมือง จึงไม่เกิดขึ้นด้วยเงื่อนไขดังกล่าว เนื่องจากทุกคนเห็นด้วยตนเองแล้วว่าไม่เป็นความจริง

7. การโฆษณาชวนเชื่อให้พลพรรคในขบวนการก่อความไม่สงบลุกขึ้นต่อสู้ด้วยอาวุธกับรัฐไทย โดยการผูกมัดความเสียสละ การอุทิศตนด้วยวิธีการสาบานหรือที่เรียกว่า ชูเปาะห์ หรือ ชุมเปาะห์ โดยชี้แนะว่า การเข้าร่วมกับขบวนการต่อสู้เพื่อแบ่งแยกดินแดนโดยเฉพาะการต่อสู้ทางการทหาร ถือเป็นเกียรติสูงสุดของการต่อสู้ในหนทางแห่งอัลลอฮ์ จะต้องทุ่มเททั้งชีวิตจิตใจ จะอ่อนไหวโลเลไม่ได้ ทุกคนที่เข้าร่วมการต่อสู้ต้องเข้าสู่พิธีชุมเปาะห์ (สาบาน) ต่อพระเจ้าเป็นเจ้า เมื่อชุมเปาะห์แล้วก็ถือว่าเป็นการผูกมัดตนเองกับภารกิจและยอมรับกฎเหล็กที่ว่าผู้ละเมิด มีความชอบธรรมที่จะต้องถูกฆ่าทันที

การชี้แนะดังกล่าว จะเป็นจริงและมีผลก็ต่อเมื่อผู้ชุมเปาะห์ได้กล่าวถ้อยคำสาบานที่มีรากฐานจากความศรัทธาและความภักดีต่ออัลลอฮ์อย่างแท้จริง เข้าใจภารกิจในหนทางของอัลลอฮ์อย่างถูกต้อง และตรงตามเจตนาของบทบัญญัติในพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานเท่านั้น แต่หากเข้าสู่พิธีชุมเปาะห์เพียงเพราะได้รับการชักชวน จากความเกรงใจ ความกลัว ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรืออันเนื่องมาจากความรู้สึกรักและอยากให้ชาติพันธุ์มลายูมีรัฐอิสระเป็นของตนเอง การชุมเปาะห์ก็จะไม่บังเกิดผล นอกจากไม่ยังผลแล้ว ในพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานก็ยังบัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่า อัลลอฮ์เองก็ไม่ทรงสนับสนุนการชุมเปาะห์ที่ไม่ใช่หนทางของพระองค์ เช่น ข้อความที่ว่า พวกเขาได้ถือเอาคำสาบานของพวกเขาเป็นโล่ป้องกันตนเอง แต่แล้วพวกเขาก็ขัดขวางวิถีทางของอัลลอฮ์ แท้จริงพวกเขานั้นมีพฤติกรรมอันเลวร้ายยิ่ง และท่านศาสดามูฮัมหมัดก็ยังได้กล่าวว่า บุคคลใดแข็งใจสาบานต่างๆ ที่คำสาบานนั้นเป็นอันตรายต่อครอบครัว การกระทำของบุคคลนั้นถือเป็นบาปที่ยิ่งใหญ่ ณ อัลลอฮ์¹⁴

8. การใช้ผ้ายันต์ เครื่องรางของขลัง เพื่อการอยู่ยงคงกระพัน หรือให้ล่องหนหายตัวได้ โดยชี้แนะว่า การที่เข้าร่วมกับกองกำลังของกลุ่มก่อความไม่สงบนั้น เป็นการร่วมในภารกิจอันศักดิ์สิทธิ์ พระผู้เป็นเจ้าจะอยู่เคียงข้างและทรงคุ้มครองแก่ผู้เข้าร่วมการต่อสู้ทุกคน ส่วนผ้ายันต์และเครื่องรางของขลังประจำตัวจะสำแดงอิทธิฤทธิ์ให้ศัตรูมองไม่เห็น หรือเห็นเป็นอย่างอื่น บังตาผู้ต่อสู้ให้หันกรบทุกคนปลอดภัย

ความคิดนี้ไม่เป็นความจริง เป็นการคิดเอาเองเพราะในบทบัญญัติทางศาสนาไม่ว่าพุทธ คริสต์ อิสลาม ไม่ได้เสนอให้ศาสนิกเชื่อในอิทธิฤทธิ์ของเครื่องรางของขลัง โดยเฉพาะอิสลามสอนไม่ให้มุสลิมบูชาเชื่อมั่นในสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเอง เพราะในทัศนะของอิสลามถือว่า การกระทำดังกล่าวเป็นการตั้งภาคี (ซีริก) ต่อพระเจ้าเป็นเจ้า ซึ่งถือเป็นบาปใหญ่ หลุดพ้นจากสถานะความเป็นมุสลิมเลยทีเดียว¹⁵

9. การฆ่าบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นพวกกาเฟร์ (คนต่างศาสนา) และมุนาฟิก (ผู้กลับกลอก) เป็นการฆ่าที่ได้บุญ โดยชี้แนะว่าการฆ่ากาเฟร์ (คนต่างศาสนา) และมุนาฟิก (คนกลับกลอก) ในสงครามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการปฏิบัติภารกิจในหนทางของอัลลอฮ์ ผู้ฆ่าจะได้บุญ เนื่องจากเป็นสิ่งที่พระเจ้าผู้เป็นเจ้าทรงอนุมัติ แต่หากเสียที่ถูกเจ้าหน้าที่รัฐตอบโต้จนเสียชีวิต ผู้ตายจะได้รับรางวัลตอบแทนจากอัลลอฮ์เป็นสรวยสรรค

¹⁴ เฟ็งอ้าง, หน้า 24-26.

¹⁵ เฟ็งอ้าง, หน้า 26-27.

ความคิดนี้ไม่เป็นความจริง เพราะความจริงเกี่ยวกับกาเฟร์และมุนาฟิก¹⁶ ก็คือ
กาเฟร์ หมายถึง ผู้ปฏิเสธที่จะศรัทธาต่อศาสนาอิสลาม ซึ่งจำแนกได้ 3 ประเภทด้วยกัน
คือ

- 1) กาเฟร์ฮัรบีย คือ คนต่างศาสนาที่เป็นคู่สงคราม
- 2) กาเฟร์ชิมมีย คือ คนต่างศาสนาที่อยู่ภายใต้การปกครองของรัฐอิสลาม ซึ่งรัฐจะต้องดูแลให้ความยุติธรรมต่อพวกเขา
- 3) กาเฟร์มูอาฮัด คือ คนต่างศาสนาที่ได้ทำสัญญาไม่ละเมิดและรุกรานซึ่งกันและกัน

การอนุมัติให้ใช้ความรุนแรงได้ ก็เฉพาะกาเฟร์ฮัรบียที่เป็นคู่สงครามเท่านั้น และการใช้ก็
ต้องใช้อย่างจำกัดที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อยับยั้งความรุนแรงจากศัตรูคู่สงครามเท่านั้น

ส่วน **มุนาฟิก** คือ บุคคลที่มีลักษณะนิสัยกลับกลอก ทะลปตะแลง ปากกับใจไม่ตรงกัน
เป็นคำที่ใช้เรียกบุคคลที่สร้างทำเป็นศรัทธาในอิสลาม แต่ที่จริงไม่ใช่ ซ้ำร้ายยังเป็นผู้คอยมุ่งทำร้ายมุสลิมและ
ทำลายอิสลามอยู่ตลอดเวลา

พฤติกรรมมุนาฟิกมีให้สังเกตได้อย่างน้อย 2 ประการสำคัญ คือ

- 1) มุนาฟิกด้านความประพฤติ หรือด้านอาภักตยะฮ์ ที่การปฏิบัติตนเหมือนมุสลิมผู้
เคร่งครัด แต่ด้านจิตใจกลับศรัทธายึดมั่นในสิ่งอื่น
- 2) มุนาฟิกด้านวาจา เป็นพฤติกรรมของบุคคลประเภทต่อหน้าสรรเสริญลับหลัง
นินทา

การปฏิบัติต่อกาเฟร์และมุนาฟิก ก็ให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ของกระบวนการยุติธรรม
ไม่ใช่ฆ่าเสียให้หมด ตามคำชี้แนะของกลุ่มก่อความไม่สงบ เพราะแม้แต่ในอัลกุรอาน ก็ไม่ปรากฏในที่ใดเลยว่
ได้บัญญัติให้ฆ่ากาเฟร์และมุนาฟิกเช่นนั้น

**10. การโฆษณาปลุกระดมว่า การปฏิบัติการฆ่าแล้ว ทำลายศพอย่างโหดเหี้ยมกับคนที่ไม่
เห็นด้วยในแนวทางของกลุ่มก่อความไม่สงบเป็นท่อนุ้มนัดในอิสลาม** เนื่องจากการต่อสู้แบ่งแยกดินแดน เป็น
การต่อสู้ในหนทางของศาสนาและแสดงออกถึงพลังแห่งอิสลาม ความคิดนี้เป็นความคิดที่ผิด เนื่องจากการ
ต่อสู้เพื่อแบ่งแยกดินแดนในกรณีจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย ไม่ใช่การต่อสู้ในหนทางศาสนาและที่คิดว่
การฆ่าคนที่ตัวเองตัดสินด้วยความรู้สึกว่าเป็นกาเฟร์และมุนาฟิก ทั้งชาวพุทธและมุสลิมเป็นท่อนุ้มนัดในอิสลาม
ก็เป็นการคิดเอาเอง ยิ่งที่คิดว่าการฆ่าแล้วทำลายศพให้ดูโหดเหี้ยมเป็นการแสดงให้เห็นถึงพลังแห่งอิสลามนั้นก็
ยิ่งเป็นความคิดที่ผิดอย่างใหญ่หลวง เพราะอิสลามเป็นศาสนาที่ปฏิเสธความรุนแรง การละเมิดและการฆ่าชีวิต
มนุษย์ตลอดถึงการรุกรานทุกรูปแบบ เป็นศาสนาแห่งสันติภาพและชี้แนะหนทางแห่งยุติธรรม ดังดำรัส
แห่งอัลลอฮ์ในพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานว่า ผู้ใดฆ่าชีวิตหนึ่ง โดยที่มิใช่การชดเชยอีกชีวิตหนึ่ง หรือมิใช่เนื่องจก
ยับยั้งการบ่อนทำลายในแผ่นดินแล้ว ก็ประหนึ่งว่าเขาได้ฆ่ามนุษย์ทั้งมวล หรือในบทที่กล่าวว่ ห้ามการแย่งชิง
และการทำให้ศพเสียโฉม¹⁷

ที่กล่าวมาทั้งหมดล้วนชี้ให้เห็นว่ ประเด็นต่างๆ ที่กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบพยายามปลุกฝั่งแนวความคิด
ให้แก่สมาชิกของขบวนการฯ ล้วนไม่เป็นความจริง เป็นการยกเอาคำสอนทางศาสนามาเบี่ยงเบนและบิดเบือน

¹⁶ เฟ็งอ้าง, หน้า 27-28.

¹⁷ เฟ็งอ้าง, หน้า 28-29.

ให้ดูเสมือนจริง เนื่องจากคำสอนทางศาสนาล้วนเป็นคำสอนสากล ที่ไม่บ่งบอกอย่างเจาะจงถึงกรณีเฉพาะใดๆ เพราะเจตนาของคำสอนทางศาสนาเป็นไปเพื่อประโยชน์ของมนุษย์ทั้งหมด ทุกเผ่าพันธุ์ ทุกความเชื่อไม่ผูกขาด ประโยชน์แก่เผ่าพันธุ์ใดหรือความเชื่อเฉพาะส่วนของผู้คนเฉพาะกลุ่มใดๆ

คำสอนในอิสลามยังเป็นคำสอนที่เน้นการแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี ส่งเสริมให้เกิดสันติภาพขึ้นในโลก ลดความขัดแย้งในสังคม ถึงแม้จะมีบางตอนที่สนับสนุนให้ศาสนิกได้ลุกขึ้นมาต่อสู้กับความอยุติธรรม ต่อสู้กับการรุกรานและการปิดกั้นสิทธิเสรีภาพทางศาสนา แต่การต่อสู้ดังกล่าวก็ยังให้กระทำในขอบเขตจำกัด เฉพาะการปกป้องสัจจะธรรมแห่งศาสนาและป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับตนเองเท่านั้น

ดังนั้น แนวทางการต่อสู้ทางความคิดของรัฐไทยกับความคิดของกลุ่มก่อความไม่สงบที่ถูกต้องจึงควร อยู่ในบริบทเจตนาแห่งศาสนาอิสลาม คือ การชี้นำความคิดที่ถูกต้อง เปลี่ยนมุมมองความสัมพันธ์ระหว่างคนต่างเชื้อชาติต่างศาสนาจากที่มีแต่ความหวาดระแวง ไม่ไว้ใจกัน และมีอคติต่อกัน ให้กลับมาเชื่อมั่นซึ่งกันและกัน ให้เกียรติกัน อยู่ร่วมกันอย่างมีเอกภาพท่ามกลางความหลากหลายให้ได้ โดยพยายามอดทน อดกลั้น มีเมตตาและให้อภัยแก่กัน เชื่อว่าวันหนึ่งสันติสุขก็จะเกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างแน่นอน

